Крила України

Друкований орган Міністерства оборони України

№ 13 (832)

28 березня – 1 квітня 2016 року

e-mail:krula_ukr@i.ua

Передплатний індекс – 22242

На варті неба України!

«Орлиний зір» артилерії

4 стор.

“Люди втомились від війни, та у них з’явилась впевненість, що їх захистять”

7 стор.

Досвід застосування армійської авіації Сухопутних військ в АТО

8-9 стор.

«Весняний грім – 2016»: у небі молоді пілоти

2 стор.

Міністр оборони України Степан Полторак: «Реформування є коштовним, але дуже необхідним для країни»

31 березня у Києві відбулося друге засідання Ради реформ Міністерства оборони України під головуванням Міністра оборони України генерала армії України Степана Полторака.

У заході взяли участь представники Комітету реформ оборонного відомства, іноземні радники при Міністерстві оборони України та Генеральному штабі Збройних Сил України, народні депутати України, представники Апарату Ради національної безпеки і оборони України, Апарату Верховної Ради України, Проектного офісу реформ Міністерства оборони України.

Учасники засідання обговорили та визначили перелік законодавчих та нормативно-правових актів, які необхідно розробити найближчим часом, механізм опрацювання положень про структурні підрозділи з урахуванням передачі значної кількості функцій вниз по управлінській вертикалі, порядок створення, комплектування та врахування пропозицій комісій щодо призначення на посади особового складу оборонного відомства.

Генерал армії України Степан Полторак наголосив на суворому дотриманні вимог чинного законодавства під час перевірки професійних здібностей особового складу і переформатування Міністерства оборони України.

– Реформування Міністерства оборони і Збройних Сил України є надзвичайно коштовним, але дуже необхідним для країни. Переконаний, що починати проведення реформ треба саме з Міністерства оборони України, – наголосив генерал армії України Степан Полторак.

Закінчення на 2 стор.

Гаряча лінія “Крила України” (0432) 59-60-48 65-22-048

Степан Полторак: “Реформування є коштовним, але дуже необхідним для країни”

Закінчення. Початок на 1 стор.

Він зауважив, що у 2016 році планується провести більшість заходів реформування Міністерства оборони, яке буде закінчено до 2018 року. До кінця 2020 року буде завершено реформування всіх Збройних Сил України.

Слід зазначити, що в ході засідання Міністр оборони України підписав директиву щодо проведення організаційних заходів у Міністерстві оборони України у 2016 році.

– Ця директива є основою для структурної перебудови Міністерства оборони, – підкреслив глава оборонного відомства та зазначив, що в процесі роботи до неї можуть вноситися подальші зміни. – На сьогодні у складі Міністерства оборони – 15 департаментів, 7 управлінь та три окремих відділи, чисельність військовослужбовців і працівників апарату Міноборони складає 770 осіб. За результатами заслуховування керівників структурних підрозділів мною прийнято рішення щодо введення нової структури та чисельності апарату Міністерства оборони України. В ході оптимізації штату буде ліквідовано два департаменти, реорганізовано шість департаментів, п’ять управлінь та відділів. В рамках реформування ми плануємо скоротити чисельність апарату Міністерства оборони на 200 осіб.

Генерал армії України Степан Полторак наголосив, що механічного скорочення особового складу Міноборони не буде.

– Рішення прийматимуться за результатами роботи відповідних комісій з оцінки професійних якостей кожного, хто працює в Міністерстві оборони, – підкреслив він.

Міністр оборони України зазначив, що після зміни структури оборонного відомства буде здійснено перерозподіл функціональних обов’язків та чітко визначено рівень відповідальності кожної посадової особи від керівника структурного підрозділу до державного службовця, який працює в Міністерстві оборони.

– Я планую передати частину своїх повноважень заступникам, повноваження заступників – керівникам департаментів для того, щоб підвищити відповідальність кожного, хто працює в Міністерстві оборони, за рішення, які готуються Міністру оборони і які приймаються, – підкреслив генерал армії України Степан Полторак.

За повідомленням www.mil.gov.ua.

Тренуються передові авіанавідники

Передові авіаційні навідники частин та підрозділів оперативних тактичних угруповань, в ході заходів навчально-бойової підготовки, практично відпрацювали питання наведення бойової авіації по наземних цілях.

Впродовж тренування було здійснено 60 наведень вертольотів підрозділів армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України. Усі контрольні цілі за вказівками авіанавідників були виявлені та умовно знищені.

– Основну увагу тренування було акцентовано на питаннях чіткої взаємодії між авіанавідником та екіпажем вертольота, – зауважив офіцер групи бойового управління. – В момент входження вертольота в зону бойових дій керівництво польотом бере на себе авіанавідник, від злагоджених дій обох залежить успіх виконання бойового завдання.

У командуванні оперативного тактичного угруповання «Донецьк» зазначають, що відповідно до Мінських домовленостей бойова авіація під час проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей не залучається. Втім, досвід воєнних дій на сході України вчить і вимагає бути готовим до будь-якого розвитку подій.

«Весняний грім – 2016»: у небі молоді пілоти

У Збройних Силах України тривають стратегічні командно-штабні навчання «Весняний грім – 2016». До маневрів залучені визначені сили і засоби Повітряних Сил Збройних Сил України у складі підрозділів тактичної авіації, зенітних ракетних, радіотехнічних та спеціальних військ.

У складі сил і засобів протиповітряної оборони міжвидового угруповання Збройних Сил України підрозділи Повітряних Сил відпрацьовуватимуть питання адекватного реагування на загрози з повітря на всіх можливих напрямках для відбиття можливої масштабної агресії.

В ході стратегічних командно-штабних навчань екіпажі бойової авіації здійснюватимуть авіаційну підтримку дій підрозділів інших видів Збройних Сил України. Бойові обслуги зенітних ракетних і радіотехнічних військ виконуватимуть комплекс практичних заходів щодо прикриття з повітря важливих об’єктів держави та інші важливі завдання.

Під час навчань особовий склад удосконалюватиме професійну майстерність у нових організаційно-штатних структурах, адаптованих під стандарти країн-членів НАТО, на які передбачено перейти у ході реформування Збройних Сил України.

У небі над Західною Україною учасники навчань відпрацьовують питання повітряної підтримки своїх військ та завдання авіаційних ударів по противнику.

– Вдень та вночі у складних метеоумовах льотчики нашої бригади практично вдосконалюють навички пілотування та ураження цілей. До польотів залучається не тільки досвідчений льотний склад, але й молоді пілоти. Завдяки злагодженим діям льотного та інженерно-технічного складу завдання, визначені льотним змінам, наразі виконані повністю, – повідомив заступник командира бригади тактичної авіації полковник Олександр Кухарук.

За інформацією www.mil.gov.ua.

Приємна несподіванка під час навчань

У рамках проведення першого етапу спільного командного тактичного навчання відповідно до планів бойової підготовки на 2016 рік військові частини Повітряного командування “Захід” успішно здійснили практичне висування пунктів управління та розгорнулися у визначеному районі. Особовий склад пунктів управління на рухомих засобах приступив до виконання поставлених завдань.

Все йшло б заведеним порядком, але й у війську подекуди трапляються приємні несподіванки: для військових надійшла партія подарунків – нагорода за проявлену ініціативу.

Коли особовий склад Центру управління та оповіщення прийняв виклик від радіо “ФМ Галичина” та взяв участь у патріотичному флешмобі “Моя мова – моя гордість”, військові навіть гадки не мали, що за це їм “світять” подарунки. Мабуть, саме тому кліп із віршем Володимира Сосюри в їх виконанні вийшов таким сповненим життя, щирим та невимушеним. Це й вразило журі, що обрало кращих та нагородило серед багатьох інших учасників і наших захисників Вітчизни.

Ще б декілька років тому було важко уявити офіцерів і солдатів, котрі з задоволенням взяли б участь у подібному проекті. Сьогодні градус самосвідомості набагато підвищився і – дійсно, “Армія з народом” – це не тільки слова!

Прес-центр Повітряного командування “Захід”.

Підтримка США важлива у протистоянні російській агресії та реформуванні України

31 березня Президент України Петро Порошенко прибув з робочим візитом до США. У Вашингтоні Глава держави взяв участь у Саміті з ядерної безпеки та у форумі «Битва України за свободу триває».

Так, під час виступу на форумі "Битва України за свободу триває" у Капітолії Петро Порошенко наголосив на важливості підтримки прогресивних реформ в Україні та лідерства США в протистоянні російській агресії.

Глава Української держави підкреслив, що за часів глобальної слабкості дуже важливе значення має така річ, як лідерство, яке є привілеєм і одночасно важким тягарем. "Є так багато причин, щоб уникати лідерства: байдужість, втома, невпевненість в собі. І є тільки одна причина, щоб його тримати: воно є у вашій крові. У ці складні часи я закликаю Америку бути сильною і вірити в себе – так само, як люди доброї волі в усьому світі продовжують вірити в Америку. Не дозволяйте прагматизму змусити вас забути про цінності, в яких пріоритетом є свобода. Не дозволяйте Америці стати дріб'язковою", – закликав Президент у Капітолії.

Президент підкреслив, що Україна високо цінує співпрацю зі Сполученими Штатами. "Американське лідерство було дуже важливим для прогресивних реформ в Україні. Підтримка США має вирішальне значення для успішного опору російській агресії", – наголосив він.

Президент підкреслив, що прийшов час посилити діалог між Україною і США та оновити стратегічне партнерство між країнами, спрямувавши інтенсивне співробітництво в галузь оборони і безпеки в рамках всеосяжної двосторонньої угоди про безпеку.

"Боротьба України є боротьбою за свободу. І ця боротьба триває", – наголосив Петро Порошенко, закликавши підтримати Українську державу.

Президент підписав Указ про звільнення у запас та строки призовів у 2016 році

Глава держави підписав Указ № 122/2016 «Про звільнення в запас військовослужбовців строкової служби, строки проведення чергових призовів та чергові призови громадян України на строкову військову службу у 2016 році».

Згідно із Указом із Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, Державної спеціальної служби транспорту у запас будуть звільнені військовослужбовці строкової служби, які мають ступінь вищої освіти спеціаліст або магістр та відслужили встановлені терміни строкової військової служби. Звільнення в запас відбудеться у квітні – червні та у листопаді 2016 року.

Указом також передбачене звільнення в запас у жовтні – грудні 2016 року інших військовослужбовців строкової служби, які відслужили встановлені строки строкової військової служби.

Указом визначені строки проведення чергових призовів громадян України на строкову військову службу: 5 травня – 30 червня та жовтень – листопад 2016 року.

Указ набирає чинності з дня його опублікування, крім пункту 1 статті 3, який набирає чинності з 5 квітня 2016 року, та пункту 2 статті 3, що набирає чинності з 1 вересня 2016 року.

О.Турчинов: "Маємо протиставити агресорові наші інтелект, переконання, організованість та дисципліну"

28 березня Секретар Ради Національної безпеки і оборони України Олександр Турчинов взяв участь у церемонії вручення нагород переможцям третього етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук у відділеннях технічних та комп'ютерних наук.

Звертаючись до учнівської молоді, О.Турчинов зазначив, що у нинішні непрості часи формується парадигма розвитку нашої країни – той фундамент, на якому ми побудуємо потужну демократичну європейську Україну.

Секретар РНБО України зазначив, що народ України виборов право жити вільно, обрав європейський шлях розвитку, що викликало агресію з боку Росії. «Ваші батьки і старші брати захищають нашу землю, – сказав він. – Наші герої віддають життя за те, щоб ми жили у вільній країні, і ніхто не зможе нас зупинити на цьому шляху».

На переконання О.Турчинова, аби перемогти в цьому важкому протистоянні, ми повинні протиставити жорстокості, грубій силі, агресії наш інтелект, нашу віру, наші переконання.

За його словами, інтелектуальний потенціал слід розглядати як найважливіший стратегічний ресурс країни, що забезпечує поступ суспільства. «Коли ми зможемо мобілізувати цей ресурс, додавши організованість і дисципліну, досягнемо нової якості життя та розвитку нашої країни», – додав Секретар РНБО України.

О.Турчинов заявив, що підтримка на державному рівні високоосвіченої талановитої та сміливої молоді, створення гідних умов для навчання та роботи молодих людей має стати питанням «стратегії країни, її безпеки, її майбутнього. За його словами, без цього неможливі економічна і військова безпека держави, європейський поступ, свобода та незалежність України.

Звертаючись до присутніх, Секретар РНБО подякував молоді за наполегливу реалізацію мрій та власних наукових розробок. «Мине зовсім небагато часу, і саме ви будете визначати внутрішню і зовнішню політику, керувати науковими установами, потужними підприємствами, зміцнювати оборону України, – сказав він. – Завдяки вашому таланту і сміливості Україна стане непереможною!»

За інформацією керівництва Малої академії наук, фінальний етап Всеукраїнського конкурсу-захисту в 2016 році відбувається у 63 секціях 12 наукових відділень майже за всіма напрямами природничих, гуманітарних і суспільних наук.

Участь у фіналі беруть автори найкращих винаходів зі всіх регіонів України, зокрема з Луганської та Донецької областей. Цього року право на змагання у всеукраїнському етапі вибороли 1135 учнів з понад 120 тисяч учасників конкурсу.

Україна представляє понад 40 інноваційних продуктів на DefExpo-2016

Більше 40 повномасштабних зразків і моделей від 11 українських підприємств представило ДП «Спецтехноекспорт», що є провідним спецекспортером ДК «Укроборонпром», на одній з найбільших міжнародних виставок DefExpo-2016. Захід відбувся у передмісті Куатол південної частини штату Гоа (Індія).

Свої найновітніші розробки до Індії привезли Київський, Житомирський і Львівський бронетанкові заводи, Конструкторське бюро «Луч», ДП «Антонов», Акціонерна холдингова компанія «Артем», Завод Артилерійського озброєння, «Зоря-Машпроект» та інші.

– Ми представили зброю і техніку, які вже стали обличчям України на міжнародній арені. Це БТР-3, «Дозор-Б», Ан-132, Ан-148, Ан-178. Крім того, ми привезли моделі новітніх зразків оборонної продукції, які скоро відправляться у серійне виробництво. Вони викликають значний інтерес у наших міжнародних партнерів. За результатами виставки очікуємо на підписання низки контрактів, які покладуть початок новій плідній співпраці. «Укроборонпром» має значні потужності для виконання великих замовлень і виробництва інноваційної зброї та техніки. Ми повністю відкриті до співробітництва за всіма напрямками, – підкреслив Генеральний директор ДК «Укроборонпром» Роман Романов, який очолює українську делегацію на виставці.

Зокрема, ДП «Антонов» запропонував підприємствам Індії долучитися до виробництва літаків Ан-32, а міністерствам і відомствам країни – стати його замовниками.

DefExpo-2016 – 9-та міжнародна оборонна виставка, яка проходила в Індії 28-31 березня під егідою Міністерства оборони країни. Це найбільша в Південній Азії виставка озброєнь і військових технологій, де демонструються кращі зразки бронетанкової техніки, ракетно-артилерійського і стрілецької зброї, новітні засоби протиповітряної оборони, техніки для військово-морського флоту, засоби зв'язку, оптоелектронні прилади, супутникові та космічні технології світових оборонних компаній. Участь у виставці взяли найбільші компанії США, Великобританії, Східної та Західної Європи тощо.

«Орлиний зір» артилерії

Курсанти Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, які навчаються на факультеті ракетних військ і артилерії, із гордістю називають його «орлиним зором». Йдеться про безпілотний літальний апарат із комплексом електронної апаратури візуального спостереження та визначення координат, який допомагає майбутнім офіцерам-артилеристам не лише орієнтуватись на місцевості, але й з повітря розвідувати обстановку у полі та визначати цілі.

Викладач кафедри РВіА старший лейтенант Андрій Жук навчає майбутніх офіцерів тонкощам проведення аеророзвідки. Без швидкого отримання інформації про противника, його кількість, диспозицію та озброєння в сучасному бою – важко.

Легкий літальний апарат, а у ньому ваги до трьох кілограмів, натомість, здатен діяти у радіусі до 20 кілометрів.

– Усе залежить від потужності батарей, які встановлюються на цей тип БПЛА, – говорить офіцер. – Пік висоти у цієї «пташки» до – 5 кілометрів. Втім, для виконання навчально-тренувальних завдань піднімати на таку висоту її немає сенсу. Основна мета – навчити курсантів швидко готувати безпілотник до запуску, виводити апарат в заданий район і отримувати з нього дані. Адже у реальній бойовій ситуації на це відводиться небагато часу.

Викладач зазначає, що курсантам подобається поратись із БПЛА. Технічно, нічого надскладного: у легкому корпусі електродвигун, батарейний блок та чутлива камера із передавальним пристроєм, який посилає сигнал в реальному часі на ретранслятор, підключений до звичайного ноутбука із комплектом спеціалізованого програмного забезпечення, яке дозволяє вивчати картинку з камери БПЛА в реальному часі та співставляти її з мапою місцевості. А органом управління служить пульт керування, подібний до того, який використовується в авіамодельному спорті.

– Сучасні хлопці «товаришують» з комп'ютерами. Розібратись у нескладному управлінні та програмному середовищі їм вистачає декількох занять. До того ж, ті, хто освоїв управління та роботу на цьому «легкому» БПЛА, зможуть в подальшому опанувати й інші типи подібної техніки. Сучасному артилеристу це потрібно, – зазначає старший лейтенант Андрій Жук.

Володимир Скоростецький.
Фото автора.

“Снивода” обрав військовий контракт

Рішення продовжити службу після оголошення чергової демобілізації начальник відділення бойової підготовки окремої мотопіхотної бригади майор Ігор Гавриченко прийняв ще у перші дні добровільного призову під час проведення четвертої хвилі мобілізації. Так йому підказала совість, та й рідні у цьому підтримали.

Останні декілька місяців сорокадворічний військовослужбовець у складі військової частини бере участь в антитерористичної операції і боронить Луганщину від ворога. Бойовий позивний у Ігоря досить незвичний – “Снивода”. Саме так називається невелика річка, на берегах якої розташований старовинний Хмільник. У цьому місті з'явився на світ він, його батько, тут поховано багато його пращурів.

…Продовжувач військової династії у третьому поколінні, коли настав час обирати майбутню професію, юний Ігор без жодних вагань вирішив стати офіцером Збройних Сил, аби гідно захищати Батьківщину.

– Для мене з дитинства справжнім ідеалом військової честі і чоловічої рішучості був мій дідусь. У далекому 1945-му капітан Василь Гавриченко дійшов аж до німецького Одера, де дістав важкого поранення в боях із фашистами. Не менш героїчним є й мій батько: Віталій Васильович свого часу брав участь у бойових діях на території Афганістану і командував повітрянодесантним підрозділом. На цих двох справжніх офіцерів я завжди рівнявся, – каже майор Ігор Гавриченко.

Часи батьківського відрядження до мусульманської країни Ігор пам'ятає дуже добре. У той час, коли глава сім'ї воював, він був учнем 2 класу Джамбульської школи. З мамою Варварою Петрівною та молодшою сестричкою вони проживали тоді у військовому містечку в Середній Азії. З їхніх вікон було добре видно чорні гори, за якими тривала жорстока війна, на якій був і татусь. Не забуде Ігор ніколи гірких маминих сліз, коли вона біля вікна пригортала до себе маленькі дитячі голівки, вдивлялася в небо і щось шепотіла. В такі моменти дружина офіцера сподівалася, що ось-ось з'явиться гвинтокрил і на землю зійде її коханий чоловік. Напевно, мати уявляла тоді, як радітимуть діти, і яким синім буде в той момент небо над ними…

Середню школу Ігор закінчував уже на Вінниччині, в місті Гайсин, куди після служби в Середній Азії перевели служити главу сім'ї. Потім було навчання у Ленінградському загальновійськовому командному училищі. Коли він перейшов на другий курс, перестав існувати Радянський Союз і Україна стала незалежною державою. Він відкинув геть усі пропозиції викладачів довчитися в місті на Неві і згодом стати офіцером російської армії. Тому у 1992-му написав рапорт і вирушив на Батьківщину – до Одеського військового інституту Сухопутних військ.

Після отримання лейтенантських зірок розпочав офіцерську службу у розвідувальному батальйоні, що в Мукачевому. Свою ж кохану дружину Ігор Віталійович знайшов у рідному Гайсині, коли приїхав до батьків у чергову відпустку. Ірина виявилася не просто землячкою, а й на диво близькою у поглядах на життя людиною. До того ж, вони закінчували одну школу, але геть не пам'ятали один одного. З того часу вони разом, як то кажуть, у радості і горі. Однією сім'єю, як колись любі мама з татом, поїздили вони по віддалених військових гарнізонах, долаючи побутові та соціальні труднощі, підтримуючи один одного у важкі хвилини.

Нині подружжя Гавриченків виховує двох синів, Антона та Олександра. Старший син – шістнадцятирічний козак – також мріє про військову кар'єру, а менший нещодавно пішов до першого класу і думає поки що про велосипеди та футбольне поле.

– Історія в нашій сім'ї повторюється… Коли вороги стали загрожувати Батьківщині, я був на заслуженому відпочинку після 22-річної служби і перебував на обліку у військкоматі як майор запасу. Через об'єктивні причини не потрапив до перших трьох хвиль мобілізації. А ось із оголошенням четвертого Указу Президента України сам прибув до Гайсинського військкомату. Тепер вже мої сини, як колись і я, чекають на повернення свого батька з війни, – розповідає майор Ігор Гавриченко.

У своїх синах Ігор Віталійович бачить гідне продовження козацького роду і щиро вірить у те, що наша рідна Україна ніколи не втратить свою незалежність та відповоює тимчасово втрачені території. Адже ворогам нізащо не здолати наш миролюбний народ, бо на зміну дідам і батькам, які зараз віддають сили на полі бою, підростають вже нові покоління патріотів.

Командування окремої мотопіхотної бригади високо цінує майора Ігоря Гавриченка. Тому вже доручило йому найважливіше завдання – підготувати молодих солдатів, які прибудуть на заміну звільненим у запас цієї весни воїнам.

– Справжній військовий професіонал і патріот, який готовий завжди прийти по допомогу до товаришів у найважчу мить бою. За успіхи у зоні проведення АТО його нещодавно подано для заохочення державною нагородою і присвоєння чергового військового звання “підполковник”. Добре знаючи цього офіцера, вірю, що він швидко просуватиметься далі кар'єрними сходинками, а його досвід піде на користь Збройним Силам і військовій частині зокрема, – зауважує командир бригади.

З великою вдячністю і любов'ю Ігор Віталійович ставиться до своїх рідних та земляків. Вірні друзі у тилу постійно підтримують його добрими словами у листах і дитячих малюнках, бажають йому щасливого повернення додому.

– Скільки треба, стільки й буду на військовій службі і в зоні військового конфлікту. Документи для підписання контракту з оборонним відомством я підготував давно. Знаю, що зараз дружині і дітям дуже важко переживати довгу розлуку. Проте без миру на Донбасі не буде спокою й на всій території України. Тому почекайте, мої любі, я з перемогою повернуся додому, – говорить майор Ігор Гавриченко.

Дмитро Горбунов.
Фото Костянтина Мікушина.
Із зони АТО.

Операція з ультразвуком

Вінницьким військовим медикам подарували сучасне обладнання, яке суттєво збільшить якість проведення оперативних втручань

У Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону, що у Вінниці, презентували роботу сучасного багатофункціонального ультразвукового апарата, який допоможе швидше ставити на ноги не лише бійців АТО, а й сотні інших хворих. Його використання дозволяє проводити не лише хірургічні операції, а й лікувати рани, в тому числі й вогнепальні.

– Це дійсно унікальне обладнання, – говорить начальник ВМКЦ ЦР полковник медичної служби Сергій Петрук. – Основна його перевага полягає в тому, що він, скажімо, дозволяє проводити стерилізацію вогнепальних ран, котрі завжди інфіковані. Це скорочує терміни лікування хірургічних хворих, дозволяє значно покращити сам результат лікування, а головне – зменшує ризик ампутацій чи інших ускладнень.

За словами Сергія Петрука, цей ультразвуковий апарат хірурги Військово-медичного клінічного центру використовують вже майже три місяці. З його застосуванням успішно проведено більше 70-ти операцій.

Наприкінці березня керівництво центру спеціально обрало час, аби представники засобів масової інформації і, власне, ті, хто закупив для військових медиків цей прилад, могли в реальному часі, просто в операційній реанімації, побачити, на що пішли їхні гроші. Це представники Всеукраїнського благодійного фонду «Соборність» спільно з меценатами (ми дізналися, що це банк "Райффайзен"). Тож благодійники на власні очі побачили роботу військових хірургів та можливості застосування подарованого ними медичного апарата. До речі, оперували мобілізованого військовослужбовця, що отримав поранення і був доставлений із зони проведення антитерористичної операції.

– Особливість цього апарата ще й у тому, що він багатофункціональний, – додає головний хірург Центрального регіону полковник медичної служби Ігор Марцинковський. – Крім ультразвукової кавітації і обробки рани, він має можливість виконувати десекцію тканин, тобто за допомогою ультразвуку можна якісно проводити відділення судин, нервів, сухожиль, що значно полегшує роботу хірурга. Також прилад дозволяє робити коагуляцію – зупинку кровотечі. Наразі ми отримали апарат в базовій комплектації, та я впевнений, що з часом, завдяки фінансуванню чи допомозі благодійників, його вдасться доукомплектувати відповідними насадками й використовувати у нейрохірургії, лапароскопічній хірургії, гінекології.

Оновлення матеріально-технічної бази центру завдяки підтримці держави, волонтерів, фондів та благодійних організацій за час воєнних дій на сході ставить Військово-медичний клінічний центр Центрального регіону в один ряд з найкращими медичними закладами України. Зараз на базі ВМКЦ ЦР проходить лікування 165 бійців-учасників АТО, а з моменту початку російської агресії на території Донецької та Луганської областей у стінах закладу медичну допомогу вже отримали понад 4000 військовослужбовців.

Приємно констатувати, що охочих допомогти військовим медикам доволі багато. Це і заможні люди, і учні навчальних закладів, уже не кажучи про безліч громадських організацій та волонтерів. Так, саме увага, єдність та милосердя у важкі хвилини доможуть об'єднати країну!

Юрій Ігнат. "Крила України". Фото автора.

Велика Британія нарощує співпрацю зі Збройними Силами України

У контексті надання допомоги українському війську у збройному протистоянні з агресивним сусідом Велика Британія продовжує тісну співпрацю з нашою державою. Британські військові, які стали частими гостями на українській землі, кажуть, що не лише навчають наших солдат різних тактичних премудростей, але й самі дечого вчаться у наших бійців. Адже в умовах гібридної війни на сході держави українці набули величезного бойового досвіду, який особливо цікавий для британського війська.

Одним із етапів українсько-британської співпраці стала зустріч представників Командування Повітряних Сил Збройних Сил України з делегацією інструкторів Збройних сил Великої Британії. Адже, у плані військового співробітництва виду на 2016 рік є пункт, у якому йдеться про комбіновані навчальні курси з польової медицини з модулем протидії саморобним вибуховим пристроям. Власне, ці курси і проводитимуть британські військові інструктори. Навчатиметься визначений особовий склад Повітряних Сил ЗС України. Зокрема, це льотно-технічний склад авіаційних бригад, медичний персонал та інші фахівці. Курси заплановані на червень та вересень цього року й триватимуть протягом тижня на базі авіаційної частини Вінницького гарнізону.

Впродовж зустрічі з британськими колегами було обговорено критерії проведення запланованих курсів та питання їхнього всебічного забезпечення. Попередньо британська сторона планувала проведення курсів з польової медицини з модулем протидії саморобним вибуховим пристроям. Однак у Командуванні Повітряних Сил запропонували дещо розширити навчальну програму. А саме – внести у неї курс з виживання в умовах автономного існування для льотних екіпажів та фахівців пошуково-рятувального забезпечення. Британські інструктори на це люб'язно погодилися.

– Впевнений, що ці курси будуть дуже змістовними й корисними для військовослужбовців Повітряних Сил, – зазначив начальник групи процесу планування та оцінки сил управління бойової підготовки Командування ПС ЗС України підполковник В'ячеслав Гріщенко, який представляв українську сторону в рамках зустрічі. – Під час переговорів ми порозумілися у всіх питаннях і дійшли згоди, що такі навчальні курси проводитимуться й надалі. Більше того, британські інструктори попередньо погодились відпрацювати питання підготовки українських інструкторів, які б згодом могли самостійно навчати наших авіаторів.

Юрій Ігнат. "Крила України". Фото автора.

Безкоштовні консультації в "сірій зоні"

Їхня підтримка є незамінною для людей, що волею долі опинились на території, де немає можливості отримати медичну допомогу, а часом навіть банальну консультацію. Лікар Микола Мирошниченко є власником приватної клініки в Бердянську, що у Запорізькій області, громадянином Росії. Чоловік разом з колегами із ГО "Дитинство в долонях" вже не вперше надає допомогу в зоні АТО.

Цього разу обстеження дітей і дорослих проходило у стінах школи в селі Гранітному, супровід забезпечили офіцери групи ЦВС. Бажаючих отримати консультацію виявилось багато, проте медики одразу заспокоїли, що працюватимуть до останнього пацієнта.

– Мені байдуже, кого рятувати, – "укропа" чи "сепара". Ми їдемо не воювати, а надавати допомогу. Завжди на цьому наголошую, – пояснює медик. – Одразу після обстеження забезпечили пацієнтів необхідними препаратами. Не хочеться просто приїжджати і ставити розумні діагнози, а потім нехай людина їде в Маріуполь і шукає ліки. Адже більшість місцевих жителів не мають можливості цього зробити. Тож ліки ми по можливості одразу давали з собою. Звісно, хотілося б приїхати у дещо більшому складі, проте деякі спеціалісти побоюються відправлятись у "сіру зону". І їх можна зрозуміти.

Лікарі обіцянки дотримались, провели консультації усім бажаючим. "Втомились?", – запитує директор школи Леся Степанівна і сама ж відповідає на своє запитання : "Ну, звісно, втомились". Жінка розповідає, що ситуація з медициною в селі є досить плачевною.

– Поліклініка в селі є. Проте вона постраждала, зараз стоїть без даху, поки що її не відремонтували. Аптека почала працювати лиш нещодавно і приїжджає один раз на тиждень. Та ми і тому раді. Наш сімейний лікар проживає за декілька кілометрів. Тож більшість місцевих займаються самолікуванням. Дуже вдячна медикам і за себе як за пацієнта, і за своїх учнів.

До школи завітали не з порожніми руками. Волонтери благодійного фонду "Миротворці України" передали побутову хімію, аптечки, дорослий та дитячий одяг.

Анастасія Олехнович. "Крила України". Фото автора.

Курорт, що став полем битви

Колись цей населений пункт на березі Азовського моря був відомий своїми затишними пансіонатами, базами відпочинку, санаторіями, дитячими таборами і вважався непоганим місцем для сімейного відпочинку.

В інтернеті і досі можна знайти немало відгуків відпочивальників про Бердянське, що на Донеччині. “Пляжі – просторі, піщані, місця вистачить усім. Море тут не глибоке, з дітьми – зручно і безпечно…”, – писала Олена 5 червня 2014 року. А ось повідомлення Олександра, яке він залишив в липні 2014-го: “Затишні кімнати, все прибрано, порядок. Наступного року приїдемо ще обов’язково”. Але... Наприкінці серпня того ж року село перетворилось на поле битви…

З повною відсутністю будь-якого сезону

Жодні фото не передадуть того, як виглядає курорт, в якому вже понад два роки відсутній будь-який сезон. З асфальту стирчать хвости мін, під ногами – уламки снарядів, можливі розтяжки… На одному кінці села ще триває життя, кілька десятків мешканців продовжують засівати городи, лагодити пошкоджені війною будинки. Ближче до Широкиного стоїть мертва, гнітюча тиша. Людина тут дає про себе знати лиш звуками обстрілів.

– Якщо вірити ЗМІ, здається, що зараз ситуація погіршується, обстріли активізуються. Насправді, це не зовсім відповідає дійсності, – пояснює офіцер групи цивільно-військового співробітництва. – Особисто я приїхав сюди на початку лютого. І такого, щоб день за днем була тиша, в цих краях практично не буває. Просто обстріли ведуться по різних напрямках і з різною інтенсивністю, але практично постійно. У більшості випадків стрілянина активізується пізно ввечері чи ближче до ночі. Тож про міцний сон доводиться забути. Це ж не те, що в наряді заснути і тебе насварять. Можна заснути і не прокинутись. Практично стовідсотковим ідентифікатором обстрілів стала наша собака. Раніше вона ніколи навіть в будинок не заходила. Коли почала активно проситись у дім, ми одразу зрозуміли, чого чекати. Так і трапилось – того дня міни летіли якраз у бік нашого будинку.

“Чекай хороших перемін”

Зовсім не бідні будиночки на березі моря. Були. Навколо – купи будівельного сміття, що лише два роки тому були меблями, дверима, технікою. На одному із парканів написано – “За ДНР”. Військовослужбовці жартують, що хтось, мабуть, зробив одразу три помилки, коли писав слово із трьох літер. Та найбільш гнітюче виглядають дитячі табори. Повно цілих і потрощених дитячих іграшок, розкиданий посуд, книжки, дитячі малюнки, аплікації, костюми для виступів… На асфальті намальоване “Колесо фортуни”, де якраз на написі “Чекай хороших перемін” знаходимо кілька уламків.

– Тримай на згадку. Усім дівчатам зірки дарують, а ми – шматки іржавого металу, – жартує один із офіцерів. – В червні-липні 2014 року тут ще активно відпочивали діти, в санаторіях і тепер знаходяться документи, датовані тими місяцями. Навіть стрічки, які діти зав’язували на дерево, залишились практично такими ж яскравими. Зараз дивишся фотографії, яке усе було гарне і охайне, і важко повірити, що це ті ж самі місця.

Без демобілізації

Та якщо військові з часом повернуться до рідних домівок, здебільшого в глибокий тил, то у місцевого населення демобілізації немає. Вони продовжують проживати в радіусі досягання російських мінометів. Їх дім тут, на війні.

– Повиїжджало багато, село спорожніло, – каже одна з місцевих бабусь, – а ми нічого, ще тримаємось… Куди ж виїжджати? Хіба нас хтось чекає… Пострілюють постійно, але вже не так сильно, як минулого року. Раніше ми прекрасно жили: працювали, зарплати отримували, пенсії… А зараз що? Немає лікарів, магазинів, шкіл… Страшно бачити, як усе горить, а ти нічого не можеш зробити. Виживаємо здебільшого за рахунок гуманітарної допомоги, що приходить від фондів. Дітей до школи доводиться возити у село за десять кілометрів від нас. За ці два роки вони засвоїли від життя зовсім інші уроки…

Анастасія Олехнович.
“Крила України”.
Фото автора.

Сьогодні гуртківець, завтра – захисник Вітчизни

Це гасло лягло в основу тематики методичного семінару з керівниками та учасниками дитячих аматорських радіостанцій і технічних гуртків, що пройшов цими днями на базі 179-го навчально-тренувального центру військ зв’язку Збройних Сил України. Захід відбувся за ініціативою Полтавського обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді Полтавської обласної ради та активного сприяння командування військового навчального закладу, яке забезпечило організаційну та методичну складову семінару.

– Значення нинішнього заходу, безсумнівно, переоцінити дуже важко, – зазначив член його організаційного комітету та беззмінний керівник дитячої любительської радіостанції, що діє на базі навчально-тренувального центру В’ячеслав Ємачков. – Полтава вперше стала місцем його проведення, а це показник того, що ми маємо потужний потенціал юних аматорів-зв’язківців та гідну матеріально-технічну базу. І гості, що прибули до нас із сімох областей України, оцінили це сповна. По-друге, це чудова нагода популяризації технічних видів творчості, залучення до лав гуртківців якнайбільше представників підростаючого покоління, що є важливою складовою виконання Указу Президента України «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016– 2020 роки». Потретє, це чудова нагода обмінятись досвідом та визначити пріоритетні напрямки діяльності на майбутнє, що дасть змогу підтримати високий рівень професійності наших юних фахівців на міжнародному рівні. І, звісно ж, головне значення нашого семінару полягає в практичній площині тісного взаємозв’язку нашої роботи з реаліями сьогодення, коли Збройні Сили України відстоюють мир та суверенітет держави у боротьбі з російським агресором. Саме тому темою методичних занять визначено вивчення досвіду основ організації та технічної діяльності засобів зв’язку, що використовуються у ході сучасних бойових дій.

Цю думку продовжив і заступник начальника навчально-тренувального центру військ зв’язку Збройних Сил України по роботі з особовим складом підполковник Юрій Кривоніс.

– Технічні гуртки, – зауважив підполковник Юрій Кривоніс, – є неоціненним джерелом підготовки учнівської молоді як майбутніх захисників Батьківщини. Адже ті знання та навички, які здобувають юні зв’язківці, у поєднанні з високим духом колективізму, сумлінності та відповідальності раз і є тим кадровим потенціалом, який потребує сучасне українське військо. Тому такий напрямок, як розвиток дитячої науково-технічної творчості, наше командування всебічно підтримує і надалі готове надавати усю необхідну допомогу в організації як теоретичних заходів, так і відповідних практичних змагань усіх рівнів.

Попри різновіковий склад учасників заходу (молодшому з учасників у день його проведення виповнилось дев’ять років) та надзвичай насичену програму, методичний семінар пройшов у активній, невимушеній та динамічній обстановці. Учасники ознайомились не тільки з новітніми розробками у різних галузях зв’язку і технологій, а й обмінялись досвідом оволодіння основами професійної майстерності та спортивними здобутками на національному та міжнародному рівні. Також з великою зацікавленістю гості ознайомились з життєдіяльністю військового навчального закладу, відвідавши класи, місця проживання військовослужбовців та відомий музей військ зв’язку Збройних Сил України.

Володимир Лазарєв.
«Крила України».
Фото автора.

Авіаторів вчили долати стрес

Представники громадської організації «Ліга офіцерів» провели тренінги з військовослужбовцями бригади тактичної авіації Повітряного командування «Центр» Повітряних Сил Збройних Сил України.

Для надання психологічної допомоги воїнам, які тривалий час виконували бойові завдання в зоні поведення антитерористичної операції, були залучені відомі фахівці. Так, психолог-тренер Людмила Царенко запропонувала власну методику надання першої допомоги виходу із стресового стану собі та побратимам, а кризовий психолог Олександр Літвінов провів заняття на тему надання першої психологічної допомоги при посттравматичних стресових реакціях.

Професійні фахівці довели до військовослужбовців важливість раннього втручання та ранньої допомоги тим, хто, повернувшись з району бойових дій, перебуває в стані глибокого психологічного виснаження або важко адаптується до цивільного життя.

Також під час заняття присутні обговорили питання профілактики бойової втоми та неправомірної поведінки, спричиненої стресом, та шляхи їхнього подолання.

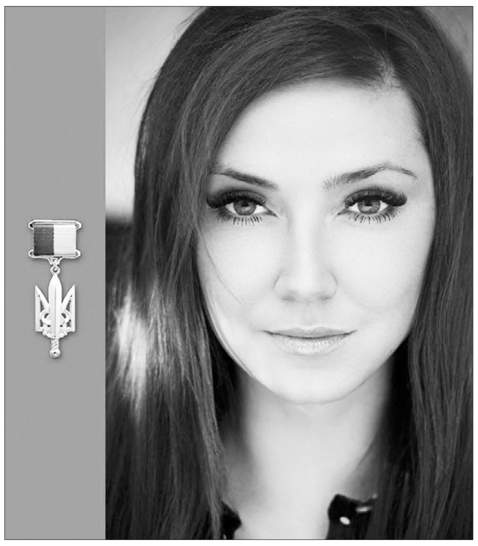
На завершення для військовослужбовці продемонстрували низку практичних вправ техніки управління стресом, а саме: глибоке дихання, розслаблення м’язів і когнітивні вправи, які допоможуть зняти втому, психологічно адаптуватись та бути готовим до виконання поставлених завдань за призначенням.

Любов Киналь.
м.Васильків.

“Люди втомились від війни, та у них з’явилась впевненість, що їх захистять”

“Ти повинна познайомитись із Лілею”, – казали бійці. Чим ближче до лінії зіткнення ми під’їжджали, тим частіше я чула про дівчину. “Чим же вона особлива?” Відповідали, не роздумуючи: “Вона дістане все, про що її просиш, доїде так далеко, наскільки вистачить бензину в бакові. Вона трохи божевільна... Ну ти і сама все зрозумієш”.

Лілія Болбат – з Донбасу, у неї немає вишиванки і вона розмовляє російською мовою. Та вона безмежно любить свою країну і робить усе, аби її захистити. Дівчина одночасно тут – витончена, з ніжним манікюром і ідеальною зачіскою, і там – де окопи, бронежилети, постріли... Спілкуючись з нею, я в якийсь момент спіймала себе на думці, які ж сильні у нас все– таки жінки. Її удостоїли звання “Народний герой України”, але вона готова лежати в багнюці під свист куль зовсім не заради нагород чи популярності.

– Який зараз настрій в Маріуполі? На перший погляд здається, що місто спокійно живе звичним життям…

– Люди втомились від війни. Якоюсь мірою навіть перестали її помічати. Ви навіть не уявляєте, як не хочеться активної фази війни… Останнім часом ми звикли до того, що перестрілки тільки чуємо, а в самому місті відносно спокійно. Звикли до думки, що бойовики залишили дурну ідею захопити Маріуполь. Почали відносно спокійно почувати себе навіть на окраїнах міста, попри те, що пережили страшні обстріли. Та обстановка на фронті показує, що нам можна чекати чого завгодно. Відчуття, що знову починається війна після відносного затишшя. Регулярно чуємо плітки про те, що знов збираються брати Маріуполь. Та вони тепер викликають не паніку, а мат. Зараз у жителів міста з’явилась впевненість у тому, що їх захистять. Те, що місто не візьмуть тими силами, що наразі є у бойовиків, ми переконані.

– Ваша квартира знаходиться у Східному районі міста, що не раз потерпав від обстрілів…

– Коли ситуація погіршується, ми їздимо по зйомних квартирах або друзях. Орендуємо житло в центрі міста, тому що у нас маленькі дітки, їм страшно, вони плачуть... Ми потрапили під страшний обстріл “Градами” разом з малечею…

– Розумію, що ці спогади є дуже болючими. По місту тоді випустили близько 120 снарядів. Одразу зрозуміли, що це “Гради”?

– Був ранок суботи, ми усі спали. Раптом почався жахливий, просто дикий гуркіт. Якщо чесно, ні в кого не виникало запитань: “Що це? Звідки?” Ми одразу зрозуміли, що це “Гради”. Наша квартира знаходиться не так далеко від блокпоста, тому ми навчились по звуку відрізняти, з чого стріляють. Те, що робилось того ранку, було просто пеклом… Мені здавалось, що це кінець і ми не виживемо. Будинок трясло, все гуркотіло, люди плакали… Це дійсно найстрашніший день у моєму житті. Ми всі вибігли в коридор, лягли там і лежали, поки усе не припинилось. Потім швидко хапали документи, гроші, речі, що першими потрапили в руки, і вибігали. Вибігати з будинку теж було дуже страшно, адже розуміли, що усе може повторитись в будь-який момент. Все навколо горіло, диміло… Уявіть, ти вибігаєш з дому, а в двадцяти метрах від тебе горить автомобіль, в ньому догорає людина, навколо валяються тіла людей, скло, вікна, все знищене… Просто пекло. Дуже важко зараз це згадувати. “Град” потрапив в стоянку, практично всі машини згоріли. Наш автомобіль також загорівся, та ми встигли його витягнути, якимись підручними засобами загасили вогонь…

– Виїжджали з міста на оцій дивом уцілілій машині?

– Усі вікна в машині були вибиті, двері нормально не зачинялись, від ударної хвилі вони були не на місці… Але автомобіль дивним чином їхав. Він завівся, я поїхала… Мене зупиняли на кожному блокпості, військові питали: “Це від обстрілу?” У мене ж були сльози на очах…

– Діти зрозуміли, що відбувається?

– Насправді вони вже знали, що таке війна. Ми їздили по місту, бачили військових, танки… Коли почався обстріл, вони знали, хто стріляє і з якого боку. Намагались зайвий раз не травмувати їхню психіку, але вони чули розмови дорослих, телевізор і все прекрасно розуміли. Після обстрілу діти дуже постраждали. У них було щось схоже на контузію. Почалась сильна блювота, головний біль… Вони протягом трьох тижнів практично не спали, постійно плакали, о п’ятій ранку могли запитати: “Мамо, чому до нас війна прийшла? Раніше ми її чули, а тепер вона і до нас в дім прилетіла”. І у мене були сильні головні болі кілька місяців.

– Ви одразу виїхали з небезпечного району?

– У нас була паніка. Дуже допомогли військовослужбовці. Вони і корвалолом мене відпоїли, бо серце схопило, і машини допомогли витягнути, і заспокоїли… Коли ми виїхали, у нас практично не було грошей на руках. Так склалось, що зарплату в той час не виплачували. Місяць ми проживали у друзів. Потім орендували житло в центрі Маріуполя. Сидіти десь далеко було морально важко, ми розуміли, що потрібно допомагати. З початку війни втягнулись у процес допомоги, був сильний стимул – аби Маріуполь залишився українським, аби в наш дім не прийшла війна. Після обстрілу Східного району ми допомагали ще й людям, які там постраждали. Вилетіло багато вікон, зруйновано квартир… Близько третини жителів району одразу покинули домівки. Коли заїжджали в район в той час, він весь був темним, депресивним, неживим. Потім поступово люди почали повертатись, тому що просто не було куди подітись. Це ж тільки на перший погляд здається, що так просто виїхати. Коли закінчуються кошти, ти вертаєшся додому.

– Ви почали допомагати українській армії ще в той час, коли міська рада Маріуполя була захоплена так званими днрівцями…

– У нас була закрита спільнота в Фейсбуці з патріотами міста, це була дуже маленька групка, яка поступово збільшувалась. Це були зовсім не знайомі, але адекватні люди. Коли навколо міста з’явились українські блокпости, ми дуже зраділи. Для нас це було спасінням, надією, що нас звільнять. Тоді ніхто ще не думав, що війна стане такою масштабною. Наша квартира знаходиться зовсім недалеко від поста. Ми побачили БТР, військових, під’їхали, запитали чи щось потрібно. Дощ тоді ще йшов такий бридкий, хлопці були мокрі, сумні. Спочатку до нас поставились із недовірою. Мабуть, думали, що на Донбасі – одні сепаратисти. Кажуть: “Ні, нічого не потрібно”. Ми під’їхали наступного дня. Тоді вони більш відверто сказали. На той час у них, окрім БТРа і автоматів, практично нічого не було – ні їжі, ні засобів особистої гігієни… Ми поїхали в звичайний супермаркет і купили тушонки, туалетного паперу, зубної пасти. Почали возити, кожного дня їздили на пости. Поділили між патріотами, хто яким блокпостом опікується.

– Тобто, почалось усе банально із тушонки…

– Потім був одяг, берці, палатки, автомобілі… Тягнули з дому все, що могли. Пам’ятаю, як прийшла до батьків і забрала з кухні телевізор. Кажу: “Пап, це всього на кілька місяців, війна закінчиться і поверну”. Він і досі на посту стоїть. Зараз проблем з харчуванням немає. Вже не така армія, якою вона була на початку війни. Я повністю переключилась на оптику. Це дорогі речі, які військовослужбовці не можуть самостійно придбати, до того ж, вони реально допомагають врятувати життя і здобути перемогу в бою. Як на мене, то досить витрачати кошти на цукерки, пиріжки, шкарпетки… З забезпеченням на передовій серйозних проблем немає. Якщо вже хочете порадувати бійця чимось смачненьким, то робіть це за власні кошти, а не за те, що якась бабуся відриває від пенсії. Якщо вже говорити чесно, то це печиво в результаті може стояти і покриватись пліснявою.

– Як для жителя Маріуполя, пріоритетом для вас є сектор “М”? Чи іншим секторам також допомагаєте?

– Машину в Піски купувала, “Целокс” іншим підрозділам передавала, коли була можливість. Але, звісно, здебільшого допомагаю сектору “М”, тим, хто на передовій, а не в тилу. В основному, це диверсійні групи, спецпризначенці. Навіть командувач сектору зі мною зв’язувався і радив звернути увагу на підрозділи спеціального призначення. Ці хлопці важко працюють, далеко ходять, а оптики часто немає…

– Місцеві жителі активно долучаються до допомоги армії?

– Сказати, що все місто віддає останні кошти на оптичні приціли, я не можу. Ситуація ускладнюється економічною кризою. Війна зовсім поряд, тому багато магазинів, розважальних закладів, маленьких компаній позачинялись. У нас немає такого бурхливого життя, як в Дніпропетровську чи Києві. Грошей у людей зовсім небагато. Моя сім’я завжди допомагала армії за свої кошти, а зараз і ми матеріально виснажились, вистачає лиш на елементарні потреби. Зараз нам допомагає допомагати увесь світ. Радує те, що багато людей, які були обмануті російською пропагандою, переглянули свої погляди. Особливо це стало відчутно після обстрілів Східного району “Градами”, адже було чітко зрозуміло, звідки ці снаряди летять. Для мене Маріуполь є однозначно найпатріотичнішим містом Донбасу. Мої діти з початку війни малюють сердечки тільки в жовто-блакитних кольорах. Коли ми виїхали з дому після обстрілів, вони сіли малювати і кажуть: “Це нашим військовим”. Намалювали місто з будинками, на дахах яких майорять українські прапори.

– Але ж і тих, хто кличе “русский мир”, напевно, вистачає?

– Є люди, які дивляться російські телеканали, вони отруєні російською пропагандою. Якби цю трансляцію взагалі припинити якимось чином, патріотів стало б ще більше. З людьми, які дивляться росТБ, дуже важко розмовляти. Вони знаходяться на своїй хвилі і зовсім не можуть реально оцінити стан речей. Там – повне зомбування. Коли у них аргументи закінчуються, вони кажуть сакраментальне: “Ви ж бандерівці”.

– До війни ви виховували діток і створювали кулінарні шедеври. Контраст із тим, чим ви займаєтесь зараз, є дуже великим…

– Життя перевернулось на 180 градусів. Дивлюсь на себе з боку, і мені не віриться, що зараз усе так відбувається. Кажуть, що у війни – не жіноче обличчя. І, ви знаєте, я з цим згодна. Зовсім не отримую задоволення від війни, зброї, техніки. Мені подобаються туфлі на високих підборах, квіти, цукерки і різні жіночі дрібнички. І ще мені не подобається слово “волонтер”, вірніше, коли мене так називають. Як на мене, волонтер – це людина, яка допомагає іншим людям, робить добрі справи, але при цьому не ризикує життям. Ми ж рятуємо міста, ігноруючи проблеми зі здоров’ям, не приділяючи час дітям. Тому що душа розривається від болю. Бувають такі дні, коли телефон дзвонить з восьмої ранку і до першої ночі, просто не замовкає. І навалюється дика втома, просто дах їде. Тоді я згадую, що я жінка і можу навіть поплакати.

– Знаю, що у багатьох волонтерів зараз серйозні проблеми зі здоров’ям…

– На жаль, нервове навантаження не минає безслідно. Коли місто ще було захоплене ДНР, за нами стежили, полювали. В той час я перестала спати ночами. Був постійний страх, що в квартиру залізуть, нас вистежать. Пройшло два роки, а ситуація зі сном практично не змінилась. Я сплю не більше, ніж тричотири години на добу. Але я знаю, для чого я це роблю. Заради миру, перемоги, заради того, аби хлопці повернулись додому живими. Дуже важко, коли ти приїжджаєш на пост, спілкуєшся з людиною, потім дізнаєшся, що її вже немає. Дуже важко.

– Бути патріотом у прифронтовому місті тяжко?

– Часто помічали на постах, як якась старенька бабуся іде з двома величезними сумками пиріжків. А бабусі, що плетуть сітки, шкарпетки? Це ж взагалі окрема розмова. Одна жінка, коли ще не був захоплений Новоазовськ, в свої 90 років все з власного саду віддавала на блокпости. Таких людей в місті дуже багато. Хтось безкоштовно стриже військових, хтось лікує зуби, є нотаріуси, які не беруть плати з бійців… Безліч людей допомагають в міру своїх можливостей. Дивишся, як молодь і бабусі ходять з жовто-блакитними браслетами на руках чи у вишиванках, і стає приємно на душі. Ми зовсім недалеко від війни. Як не крути, бути патріотом у прифронтовому місті і у Києві – це різні речі. Усі ці два роки ми намагаємось показати світу і Росії, що “русский мир” тут ніхто не чекає. Маленькими кроками ми змінюємо країну на краще. Просто кожен повинен робити те, що в його силах.

Спілкувалась Анастасія Олехнович. “Крила України”.

Досвід застосування армійської

Аналіз та оцінка сучасної воєнно-політичної обстановки в світі підштовхують до висновку, що загроза у формі розв'язання війни і здійснення відкритої агресії як проти України, так і інших країн є актуальною. І прихована агресія з боку Російської Федерації на сході України є тому підтвердженням. Досвід останніх років показує, що немає жодної локальної війни чи збройного конфлікту сучасності, де б не брала участь армійська авіація. При цьому простежується тенденція зростання її ролі в збройній боротьбі, що, поза сумнівом, істотно вплинуло на характер її бойового застосування.

Використання армійської авіації у локальних конфліктах починається з війни у Кореї (1950-1953 рр.). Далі – війна у В'єтнамі (1959 – 1973 рр.), у лютому 1971 року – у Південному Лаосі. У 1967, 1973 рр. – війни на Близькому Сході, 1979-1989 рр. – в Афганістані. У 1990-1991 рр. – збройний конфлікт у районі Перської затоки, де в бойових діях проти Іраку брало участь понад 1600 вертольотів. Далі – Чеченська війна (1999-2000 рр.), операції в Афганістані у 2001 році та в Іраку 2003 року.

Усі ці конфлікти, війни, операції, збройні зіткнення демонструють істотне підвищення ролі армійської авіації, яка застосовувалася у всьому спектрі бойових завдань: вогнева підтримка бойових тактичних груп, порушення системи управління противника, ведення усіх видів розвідки, супровід і прикриття колон та ін.

Війна на сході України висунула на передній план проблему протистояння засобам протиповітряної оборони, їх подолання та інші аспекти, що пов'язані з виконанням бойового польоту. Аналіз локальних війн показує, що розумно побудована протиповітряна оборона наземних військ здатна завдати серйозних втрат повітряним силам. Так, наприклад, у серпні 1969 року десятком переносних зенітних ракетних комплексів «Стріла 2» було збито 6 ізраїльських літаків. Протягом 6-23 жовтня 1973 року під час «Війни судного дня» арабські стрілки-зенітники збили 23 ізраїльських літаки.

ПЗРК є чи не найнебезпечнішою зброєю в руках терористів та малочисельних диверсійних груп. З початку 70-х років минулого століття ці комплекси стали вважатися основною загрозою літальним апаратам. За даними Міжнародної організації цивільної авіації ІКАО (ICAO), у світі зафіксовано 42 випадки застосування ПЗРК по цивільних суднах. Було збито 29 літаків та загинуло більше 600 осіб!

Повітряні Сили ЗС України у ході АТО втратили від ППО терористів, за даними відкритих джерел, 12 літаків: Су-25 – 6, Іл-76 – 1, Ан-26(30)-2, МіГ-29 – 2, Су-24 – 1.

Участь в антитерористичній операції

Армійську авіацію Сухопутних військ ЗС України почали застосовувати в АТО з перших днів. На початку операції АА виконувала різноманітні завдання, що були пов'язані з виконанням повітряної розвідки вздовж державного кордону, перевезення особового складу та вантажів. У подальшому, після переростання конфлікту у збройний, завдання ускладнились та стали бойовими. Бойові вертольоти здійснювали авіаційну підтримку військ, висадки груп спеціального призначення, десантів, наносили удари по живій силі і техніці противника, проводили евакуацію поранених, хворих та виконували інші завдання.

Армійська авіація у цій війні одна з перших зазнала і бойових втрат на полі бою. Вже 2 травня 2014 року були збиті вертольоти Мі-24 та загинули відразу два екіпажі. Мі-8, що здійснив посадку біля місця падіння вертольотів Мі-24, знаходився під шквальним вогнем противника, поки група здійснювала пошук тіл загиблих. В результаті був поранений військовослужбовець групи пошуково-рятувального забезпечення, а вертоліт отримав численні пробоїни.

Та моральний дух льотного складу не зламався. Ці події допомогли усвідомити, що противник добре підготовлений, тактично грамотно використовує озброєння і має новітні засоби ураження.

До 2 травня 2014 року Збройні Сили України вже зазнали втрат, загинуло 9 військовослужбовців. Але ці втрати мали, скоріше, випадковий характер. На початку бойових дій на Донбасі в основному використовувався досвід війни в Афганістані, участі армійської авіації у миротворчих операціях та локальних війнах на території інших країн. Та характер війни на сході України мав свої особливості, з якими слід було рахуватися.

Перше. Конфлікт проходить без чітко визначеної лінії бойового зіткнення. Терористи застосовують зброю з густонаселених пунктів та мають можливість пересуватися по території, підконтрольній як бойовикам, так і силовим структурам України.

Друге. Незаконні збройні формування оснащуються Російською Федерацією новітніми зразками зброї та засобами протиповітряної оборони.

Третє. Ураження вертольотів армійської авіації здійснюється переважно переносними зенітно-ракетними комплексами (ПЗРК) та стрілецьким озброєнням противника.

До того ж, украй загрозливою була залежність від Росії у питаннях постачання запасних частин, таких як лопаті несучого гвинта (НГ), ремонт трансмісії, головних редукторів та інше.

На першому етапі збройного конфлікту завдання виконувались на висотах 50 – 300 метрів, без здійснення протизенітного та протиракетного маневрів. А відсутність сучасних засобів захисту вертольотів та використання противником новітніх засобів ураження повітряних цілей призвело до значних втрат особового складу – 17 осіб, у тому числі 13 безповоротних, з них льотного складу – 12. Українська сторона зазнала також суттєвих втрат авіаційної техніки. Всього за час активної фази бойових дій було пошкоджено та втрачено 41 вертоліт. З них 17, що отримали бойові пошкодження, здійснили аварійну посадку і в умовах вогневого впливу противника були успішно евакуйовані. 10 машин отримали бойові пошкодження й здійснили посадку на аеродромі або майданчику підскоку. 5 – отримали бойові пошкодження під час обстрілу на аеродромі базування. Їх згодом відновили або евакуювали. Безповоротно було втрачено 9 вертольотів.

Як уникнути втрат

Командування армійської авіації врахувало особливості збройного конфлікту на сході України та отриманий досвід. Щоб не допустити у подальшому втрат особового складу та техніки, були визначені нові підходи до планування та виконання операцій із застосування бойових вертольотів. Так, екіпажам:

– дозволили застосовувати зброю негайно за рішенням командира екіпажу по виявленій вогневій позиції;

– заборонили здійснювати польоти з бортовими авіаційними техніками на вертольотах Мі-24 під час виконання завдань на бойове застосування (за досвідом війни в ДРА);

– під час виконання польотів на бойове застосування Мі-24 вирішено до складу групи включати вертоліт Мі-8 з групою ПРЗ на борту, щоб, у разі необхідності, можна було швидко надати допомогу екіпажу, який зазнає лиха;

– рекомендовано ввести у програму підготовки льотного складу обов'язкове проведення додаткових занять з членами екіпажу та медичним персоналом із правил надання первинної медичної допомоги на борту вертольота та на землі;

– введено до складу екіпажів Мі-8 по 2 стрільці з кулеметами на борту та інше;

– на вертольоти, які виконують польоти в зоні АТО, встановлено новітні системи захисту від ПЗРК українського виробництва (АДРОС КТ – 01АВ, АДРОС КУВ 26-50, ЕВУ АДРОС);

– змінено показники для планування застосування вертольотів, їх розміщення на майданчиках та аеродромах базування, часу перебування на майданчиках підскоку, висот польоту, способів бойового застосування засобів ураження по наземних цілях, змінено тактику дій.

Також, за результатами проведеного аналізу, керівному та льо-

авіації Сухопутних військ в АТО

тному складу рекомендовано:

– польоти виконувати з постійною зміною напрямку, швидкості та висоти польоту, використовуючи політ з ковзанням вертольота та рельєф місцевості;

– перед виконанням польотних завдань детальніше вивчати рельєф місцевості в районі польотів та виконувати попередні розрахунки, щоб не допустити порушень, пов'язаних з експлуатацією авіаційної техніки;

– максимально уникати виконання польотів вздовж доріг та над населеними пунктами. Населені пункти обходити на відстані 2-3 км і більше;

– не здійснювати проліт над місцями великого скупчення людей, над лісосмугами та лісами з метою недопущення прихованого застосування по вертольоту стрілецької зброї та ПЗРК. (До свідомості льотного складу було доведено, що кожна людина, машина, будинок чи сарай є потенційно не безпечними);

– виключити повторні польоти за одним і тим же маршрутом;

– захід на посадку (зліт) виконувати з різними магнітними курсами без повторення та шаблона;

– забезпечити картами єдиного масштабу льотні екіпажі та передових авіаційних навідників.

Організувати розробку мережі кодування для авіації в межах зон відповідальності;

– виключити під час застосування засобів ураження багаторазовий (більше 2-х разів) вихід в район цілей та повторний вихід на ціль з одного напрямку;

– налагодити дієву взаємодію між командирами сухопутних та авіаційних підрозділів, в інтересах яких здійснюється авіаційна підтримка. Постійно змінювати числові паролі для здійснення взаємодії з наземними військами;

– здійснювати польоти на висотах 2-5 м над землею та над перешкодами;

– застосовувати зброю з максимальних відстаней, не входячи в зону поразки засобів ППО;

– здійснювати навчання льотного складу виконувати польоти в окулярах нічного бачення, виконувати посадку на майданчики обмежених розмірів, на бойове застосування та інші види польотів.

Врахування відпрацьованих рекомендацій дозволило знизити імовірність поразки вертольотів, але, в цілому, проблема не була знята з порядку денного.

Яким повинен бути новітній український бойовий вертоліт

У гонці озброєнь між засобами поразки вертольотів і засобами захисту від них, перші суттєво випереджають. Модернізація та розробка новітніх засобів ППО знаходиться на декілька кроків попереду. Аналіз показує, що, крім систем захисту від ПЗРК, повинні бути розроблені системи виявлення та знищення ракет, які застосовуються по вертольотах, на ранніх етапах пуску.

Досвід застосування армійської авіації у локальних війнах та участь в АТО дозволив відпрацювати основні напрямки розвитку вертольотів як конкурентного і ефективного засобу збройної боротьби.

Отже, новітні українські бойові вертольоти повинні бути здатними:

– знищувати на передньому краї і в тактичній глибині на великій відстані броньовані об'єкти, що маневрують, засоби вогневого ураження і живу силу противника, морські об'єкти на приморському напрямку, низьковисотні і малошвидкісні повітряні об'єкти;

– здійснювати десантування тактичних повітряних десантів;

– здійснювати перевезення військ і матеріальних засобів на тактичну і найближчу оперативну глибину;

– здійснювати коригування вогню артилерії;

– здійснювати радіоелектронне придушення засобів управління військами і зброєю противника;

– виконувати завдання авіаційної підтримки на глибину висадження своїх тактичних десантів.

Для цього необхідно:

– встановити новітнє чи удосконалене озброєння вертольотів, оснастити лазерним прицілюванням, забезпечити можливість позначення цілей лазерним променем та лазерними маркерами авіаційними навідниками (спеціальними групами) та підсвічування ними цілей для їх знищення;

– встановити на вертольотах теплові, телевізійні, інфрачервоні системи визначення цілей з можливістю автоматичної передачі їх координат на пункти управління та інші літальні апарати в реальному часі;

– оснастити вертольоти рухомими турелями для більш ефективного використання стрілецького озброєння;

– обладнати вертольоти системами захисту льотчика від ураження вогнем снайперів.

Висновки

Підсумовуючи, можна сказати, що війна на сході України вказала на недоліки, дозволила зрозуміти важливість застосування армійської авіації та підштовхнула до усвідомлення подальшого шляху розвитку вертолітної галузі в державі в цілому. Досвід АТО допоміг визначити шляхи модернізації штатних вертольотів та створити образ майбутнього українського бойового вертольота. При цьому головна увага приділяється безпеці льотчиків та удосконаленню системи захисту вертольотів.

Важливим питанням є зміна організаційно-штатної структури бригад армійської авіації та управління АА. У планах – сформувати ще одну бригаду та підпорядкувати всі частини єдиному органу управління. Не залишилась поза увагою і система освіти. Серед нововведень у системі підготовки курсантів у навчальних закладах – перехід на підготовку сержантів-льотчиків.

Для будь-якої мирної цивілізованої країни нейтралізація збройного конфлікту є найважливішим напрямком забезпечення стабільності і національної безпеки. Досвід України показав, що для цього потрібно мати добре підготовлені та оснащені сучасним озброєнням Збройні Сили. При цьому одну з головних ролей в них відіграє армійська авіація.

Начальник армійської авіації Командування СВ ЗС України генерал-майор Валентин Пістрюга.

ПЗРК «Верба» має двоканальну систему наведення, що значно ускладнює захист вертольота тими засобами, що є на озброєнні.

На ПЗРК «Верба» вперше застосована триспектральна ГСН, яка працює в ультрафіолетовому, ближньому та середньому інфрачервоних діапазонах. Це дозволяє отримати більше інформації про ціль, що робить ПЗРК більш вибірковою й чутливою зброєю. Підвищена чутливість збільшує дальність реального захвату цілі.

ГСН автоматично виконує «селекцію» хибних теплових цілей (теплових перешкод) і зупиняється на об'єкті з більш потужним тепловим випромінюванням.

Довідка

Основні властивості системи управління ракетою.

ПАНЦИРЬ – С1:

– застосування твердотільної трикоординатної станції виявлення цілей з напівактивною фазованою антенною решіткою;

– застосування додіапазонної, сантиметрово-міліметрової радіолокаційної станції супроводження цілі та ракет, це дозволяє використовувати переваги кожного діапазону;

– використання інфрачервоних каналів в різноманітних діапазонах супроводження цілі та ЗУР з поширенням умови бойового застосування комплексу;

– висока стійкість до будь-якого типу завад за рахунок об'єднання радіолокаційних та оптико-електронних засобів в єдину систему, працюючу в ДМ-, СМ-, ММ– і ІЧ-діапазонах довжини хвиль.

Донецький похід

Служба безпеки дорожнього руху є єдиним структурним підрозділом Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, 100% особового складу якого пройшли АТО. Так, ця служба складається лише з двох офіцерів, проте обидва вони виконали свій громадянський та військовий обов'язок на охопленому війною Донбасі, до того ж, не були "військовими туристами", а реально воювали у складі зведеного загону Повітряних Сил "Дика качка" – глохли від розривів, гатили у відповідь, ховали бойових побратимів і віддавали останнього бинта пораненому товаришеві...

Начальник служби безпеки дорожнього руху Командування ПС ЗС України підполковник Ярослав Іващенко з позивним "Пілігрим" здійснив свій донецький похід рік тому, на початку 2015-го, у складі четвертої ротації зведеного загону.

Мабуть, головною причиною того, що Ярослав поїхав в АТО, якщо, звичайно, не вести мову про загальні цінності на кшталт патріотизму та громадянського обов'язку, стало місце розташування його малої батьківщини: офіцер народився та виріс на сході Дніпропетровщини, у якихось 20 кілометрах від адміністративного кордону з Донецькою областю. Тож, для нього це – "своє, рідне", йому воно болить. Тим більше, що серед земляків, колишніх однокласників та сусідів, на жаль, і зараз чимало прихильників "Руського миру", яким кремлівські пропагандисти з телеекранів і заїжджі агітатори вже встигли "перепрошити" мозок на зручний для Москви стандарт мислення…

З козацького краю – у захисники України

Ярослав Іващенко народився у селищі міського типу Покровське, що своєю назвою зобов'язане козакам легендарного Івана Сірка, які на Покрову розбили татарське військо, що гнало після набігів у неволю українських селян, і на честь цього назвали свою слободу Покровською. Тут завжди мешкали справжні патріоти України – гідні нащадки запорожців. І лише за радянських часів політикою перетасовування народів і національностей, політикою русифікації та інтернаціоналізму не завжди у його найкращих проявах, а надто – російською інформаційною політикою останніх років стали можливими і поява в історичному козацькому краю маргіналів, і усвідомлення ними своєї рабської долі "молодшого брата" під московським керуванням. На щастя, в останні роки, коли за допомогою телебачення Кремль насаджував на східноукраїнських землях ідеали "Руського миру", Ярослав захворіти на них вже не міг, адже на той час ось уже два десятиліття як проходив військову службу в офіцерському корпусі Збройних Сил України.

Те, що, коли виросте, він обов'язково стане автомобілістом, син шофера Сергія Петровича та диспетчера транспортного агентства Валентини Григорівни Іващенків знав ще змалку. Тільки – що військовим, вирішив уже у випускному класі середньої школи.

У 1993 році юнак вступив до Київського інституту Сухопутних військ, на автомобільний факультет. Здобувши спеціальність інженера-автомобіліста, Ярослав жодного разу не пожалкував про це, адже техніку він любить, а служба йому подобалася із перших днів, і служить він так, як треба.

Півтора десятиліття мирної служби

Першим місцем офіцерської служби лейтенанта Іващенка став Харківський військовий університет. Зі столиці він їхав із приписом прибути для проходження подальшої військової служби на посаді помічника начальника автомобільної та бронетанкової служби ХВУ, але на той час ця посада виявилася не вакантною: на ній, як це прийнято висловлюватися в армії, "лежав" старший прапорщик… Отож, молодому офіцерові було запропоновано на вибір: чи – залишатися служити в автопарку університету, прийнявши під командування тут або взвод, або роту, чи їхати до Чугуєва, в навчальну авіаційну бригаду. Лейтенант Іващенко зробив вибір на користь першого варіанту. Оскільки ж на дві роти автопарку, автомобільну та ремонтну, на момент його приїзду не було жодного офіцера – єдиний прапорщик-старшина на чолі багатолюдної когорти солдатів-строковиків, питання "рота чи взвод" взагалі не стояло: у будь-якому випадку єдиному офіцерові доводилося "тягнути на собі" обидві роти…

Так рік і тягнув дві роти, офіційно будучи командиром автороти, до приходу молодих офіцерів-випускників. Автомобільна рота була звичайною, як і всюди, а ось рота матеріального забезпечення, яку, за звичкою, іменували "ремротою", була підрозділом унікальним. Складалася вона з ремонтного взводу та декількох відділень, що забезпечували діяльність військових правоохоронних органів.

Цікавим є й те, хто служив під командуванням офіцера Іващенка. Якраз тоді, на початку 2000-х років, Збройні Сили України перейшли до територіального принципу комплектування військовослужбовцями. Тобто, вихідці з декількох областей окремо взятого регіону служили саме у цьому регіоні. Принаймні – більшість солдатів були місцевими чи коло того. Чим загрожує подібний принцип комплектування, всі ми зрозуміли значно пізніше, коли на материк після анексії Криму не вийшли майже всі кримчани, які проходили військову службу за контрактом на своїй малій батьківщині, а також – коли трохи згодом мали місце проблеми із військовослужбовцями, призваними на Донеччині та Луганщині. Та тоді ніщо не віщувало біди, й для ротного не було дивним, що всі його солдати та сержанти – донеччани та кримчани. І потім, протягом багатьох років після звільнення у запас, вони підтримували зв'язок із колишнім командиром – і телефоном, і у соціальних мережах. Так продовжувалося до сумнозвісної "Руської весни", після якої всі вони раптом зникли з поля зору. Дехто просто перетворився на адепта "Руського миру", а хтось і став до лав озброєних сепаратистів, воюючи проти України…

Після двох років командування ротою старший лейтенант Іващенко все ж був призначений на ту посаду, на якій мав бути з самого початку – старшим помічником начальника автобронетанкової служби університету. Та на ній він прослужив лише рік: прискіпливі кадровики виявили неточність, адже шифр військово-облікової спеціальності на цій посаді передбачав не автомобільну, а танкову освіту… Тоді капітан Ярослав Іващенко був переведений на автомобільний ВОС інженером з безпеки дорожнього руху ХВУ, пройшовши сходинки цього напрямку, після реорганізації ХВУ очолив відповідний підрозділ у єдиному видовому вузі Повітряних Сил – Харківському університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. А 10 років тому, у 2006 році, був переведений до Вінниці, обійнявши посаду офіцера служби БДР Командування Повітряних Сил.

Тоді ж, на одному зі зборів із начальниками КТП частин Повітряних Сил автор цих рядків і познайомився з молодим енергійним офіцером-автомобілістом. У ньому дивно поєднувалися риси інтелігента й технаря – про все можна було поговорити, і свою справу, що одразу кидалося в очі, він знав досконало.

Минали роки. Ми неодноразово розповідали читачам нашої газети про місячники з безпеки дорожнього руху, профілактичну роботу, що проводить СБДР у військах із метою запобігання ДТП. Крім того, служба брала й продовжує брати участь в усіх без виключення навчаннях військ, де є бодай якесь пересування техніки. Як мінімум – це контроль і допомога, а здебільшого – супровід колон на спецавтомобілі служби.

З 2008 року, провівши на вищу посаду свого начальника, полковника Ярослава Мрочка, Ярослав Сергійович очолив службу. Відтоді й служить підполковник Іващенко на цій посаді. З тією лише поправкою, що служба, як і у десятків тисяч інших українських офіцерів, для нього розділилася на "до" і "після" початку російської агресії проти України…

Шлях "Пілігрима" до зони АТО

Коли російські "зелені чоловічки" так "ввічливо" анексували Кримський півострів, підполковник Ярослав Іващенко знаходився на своєму службовому місці у Командуванні Повітряних Сил. Як і всі колеги, він перейшов тоді на казармене положення, отримав особисту зброю й боєприпаси, як і всі українські військові на той час чекав будь-якої, навіть найбільш неочікуваної команди. Лише кохану дружину, Альбіну, намагався не хвилювати, адже подружжя Іващенків чекало поповнення… З цієї більш ніж поважної причини й добровольцем в АТО він не міг поїхати відразу, а лише коли випала така можливість. А ось восени, коли Альбіна народила донечку Марійку, Ярослав зачекав ще місяць і – обережно й здалеку – почав налаштовувати сімейні розмови у потрібне йому русло… Спочатку, дізнавшись про чоловікові плани, дружина, зважаючи на немовля та те, що вона прекрасно знає, що таке армія, адже й сама працює в одному з управлінь штабу Командування Повітряних Сил, була категорично проти. Але минав час, а чоловік лише посилював свій натиск. І ось, коли Марійці минуло 4 місяці, підполковник Іващенко таки добився згоди дружини й 4 лютого 2015 року написав рапорт із клопотанням включити його до складу зведеного загону Повітряних Сил.

Та виявилося, що, поки офіцер умовляв свою другу половину, він втратив час: залишалося тільки 3 дні до початку 4-ї ротації загону, про що йому сказали і в управлінні особового складу, і особисто командир зведеного загону полковник Володимир Сазонов. "Загін набрано!" – почув він. Проте вже за два дні, 6 лютого, полковник Сазонов раптом зателефонував підполковнику Іващенку:

– Слухай, а ти БТР-70 коли-небудь бачив?..

– Бачив (хто ж думав що на відстані)!

– Ну, то будеш механіком-водієм, збирайся, водія підбирати ніколи!

Звичайно, ствердно відповідаючи на запитання Володимира Володимировича, Ярослав Сергійович і гадки не мав, для чого воно задається! Але – йти начальнику служби виду Збройних Сил рядовим механом?! Хоча… Зрештою, всі офіцери йшли до загону добровольцями, і лише декільком з них судилося обіймати керівні посади, решта ж виконували обов'язки рядових стрільців, кулеметників, гранатометників тощо. Тож… Яка різниця?..

Вже наступного дня офіцер попрощався з сім'єю та поїхав до Василькова. Тиждень бойового злагодження на полігоні під Житомиром, стрільби з небачених раніше вартовими неба автоматичних та станкових гранатометів, зі стрілецької зброї для всіх, а йому – виїзд до Мелітополя для отримання бронетранспортера.

Цей старий броньовик мав звитяжну історію… 1984 року випуску, він одразу з заводу-виробника опинився на афганській війні. Провоював її більшу частину, до самого виведення військ, після чого опинився на базі зберігання в Артемівську. А чверть століття потому його, в числі іншої бронетехніки, встигли евакуювати з-під самого носу сепаратистів і відправити у війська. Так тридцятирічний БТР-70, цей ветеран війни в Афганістані, опинився у бригаді транспортної авіації. Був він у просто жахливому вигляді. Все, що можливо зробити, з ним зробили: на приватній металобазі волонтери обварили його протикумулятивними решітками, частина поставила новий акумулятор. І – все…

На приймання бойової колісної плаваючої машини у підполковника Іващенка було 5 днів, 4 з яких його підварювали і підфарбовували волонтери. За цей час він мав не лише прийняти техніку, а й опанувати її та перегнати до Дніпропетровська. Приймати й опановувати бронетранспортер підполковнику допомагав місцевий контрактник, головний сержант взводу охорони роти охорони бригади старший сержант Андрій Стасевич. Він насправді дуже допоміг офіцерові на місці, та ще й відправився з ним переганяти БТР до Дніпра.

В путь старенький афганський бетер вирушив у річницю виведення військ з Афганістану – 15 лютого. Він їхав на свою останню війну…

Шлях з Мелітополя до Дніпропетровська, а згодом – з Дніпра й до Авдіївки був справжнім ходінням по муках. Механік-водій у званні підполковника, водійський досвід якого на цьому типі техніки складав аж 400 метрів шляху, вів обварений решітками БТР завширшки 3,45 метри шляхами Запоріжжя та Дніпропетровщини, ювелірно уникаючи зіткнень з попутним та зустрічним транспортом. У самому Запоріжжі на дамбах ледь розходилися з зустрічним транспортом, проходячи від нього в 1-2 сантиметрах. Поки дісталися пункту призначення, неодноразово ставали, адже, не дивлячись на 18-градусний мороз, движки закипали, не зважаючи на всі запобіжні заходи. Приїхавши до зенітного ракетного полку, що дислокується в Дніпропетровську, почали ремонтувати машину. З Озерного своєчасно прибула ремонтна бригада з 5-го Об'єднаного центру електрогазового та автотехнічного забезпечення Повітряних Сил та й взялася до роботи. На лютому морозі ремонтники перебрали патрубки, зняли радіатори, перевірили термостати. Дуже допоміг із ремонтом і начальник автослужби полку майор Руслан Семенюк. У неділю на цивільній станції техобслуговування перебрали і прочистили іржаві радіатори. Начебто проблему було вирішено, і у складі колони зведеного загону БТР-70 вирушив на Донбас.

Вже у зоні проведення АТО потім Ярослав бачив, як на бетерах переставляють фари поза решітку, а поки що він цього не знав і їхав майже наосліп, адже фари горіли, але світло розсіювалося на решітку, а коли перед бетером йде вантажівка без задніх ліхтарів – екстрим ще той. І це – рухаючись у колоні!.. А крім підполковника Іващенка, який взяв собі позивний "Пілігрим", у БТРі – ще й два його штатні стрільці, "Ювелір" та "Художник", а також чоловік сім "пасажирів". Плюс – різноманітне військове майно, зброя, вода, продукти, боєприпаси та боєкомплект самого бетера. Тобто – не дай, Боже, перевернутися…

Треба сказати, що в БТР-70 – кожної твариі по парі: два двигуни, дві КПП, дві роздатки, по 2 датчики на все і майже всього по два. Два мотори, яким було за 30 років і які мріяли про бодай якийсь ремонт, а більше, ніж 40 км/год бронетранспортер не їхав…

І ось, проїхавши 72 кілометри від Дніпра, на півшляху БТР став: температура в одному з двигунів – за сотню, тож Ярослав заглушив двигуни. А колона пішла далі, в Авдіївку…

Вже згодом, в АТО, волонтери казали офіцерам загону: "Чого ж ви не попередили, що у вас буде БТР? Ми б за гроші прогнали його через завод – був би, як новенький!..". Та після бійки, як відомо, кулаками не махають…

Трохи ближче до пізнього зимово-

"Пілігрима" з "Зеніта"

го ранку почало розвиднюватися й у сірій імлі вояки розгледіли великий дім неподалік від траси. Гонець пішов туди. Виявилося – будинок місцевого фермера з цехом по виготовленню м'ясних консервів. Самого фермера на місці не було, тільки робітники. Не солоно хлебавши, відправилися назад, до бетера. Надворі – мінус вісімнадцять, пічка не працює, сидять, мерзнуть. Аж раптом – під'їжджає крутий "мерс":

– Хлопці, я вам чаю гарячого привіз і попоїсти!

Хлопці одразу ж ощетинилися стволами: хтозна, хто такий? А вже не так і далеко до передової!

Прикриваючи один одного, вийшли. З вигляду – нормальний мужик, погрітися кличе… По боках – відкрита місцевість, начебто, підкрастися немає звідки. Ризикнули. Виявилось – це той місцевий фермер, Олександр.

На господарстві фермера його робітники зняли головки блоку циліндрів двигуна, що кипів – виявилося, пробита прокладка. У їхніх умовах зробити нічого не можна. Тоді підполковник Іващенко телефонує до Вінниці, в штаб. Командування зв'язується з Дніпропетровськом, із тим самим полком. Зенітники пропонують відправити тягач КрАЗ, аби той притягнув БТР назад, у Дніпро. Ярослав відмовляється – занадто довго і вкрай неефективно, і так від колони відстали… Телефонує Стасевичу:

– Що робити, Андрюхо?

Старший сержант радить їхати назад, але – самому, на одному двигуні, відключивши трансмісію одного борту. Так і вирішили.

Попрощалися з фермером Олександром, який дав військовим на прощання 2 ящики домашньої тушонки, і – в путь. Так і вів Ярослава Андрій – за телефоном, в режимі онлайн, постійно надаючи поради. Аби вистачило пального, якого, як і завжди в армії, було рівно стільки, аби доїхати до пункту призначення, доводилося вдвічі частіше зупинятися через перегрів двигуна і більш ретельно планувати свій шлях.

– Машина тоді вдвічі тупішає, – посміхається, розповідаючи перипетії свого вояжу, офіцер, – але – їде! При цьому гідропідсилювач керма не працює, адже відмовив лівий двигун, гальма – майже не працюють. Яким більше 30 років…

Із зупинками на цілу годину кожна – один працюючий двигун часто перегрівався – дісталися до вечора Кайдаків, передмістя Дніпропетровська. І – знову через величезне місто – широчезним бронетранспортером із навареним на нього залізом… Мороз, а від БТРа пара валить…

У полковому ПТОРі спробували загнати БТР у бокс – не влазить… Зробили тимчасове накриття з плащнаметів. Тут – нова проблема: запчастини. Треба сказати, що БТР-70 – машина специфічна: двигуни від ГАЗ-66, а запасні частини – комбіновані, яких у частині немає. Разом із начальником ПТОРу старшим прапорщиком Сергієм Лисишиним та начальником КТП полку прапорщиком Віталієм Огійком вночі об'їздили все місто у пошуках деталей в магазинах і – о диво – знайшли! Тоді ці два кулібіни разом із своїми підлеглими солдатами-строковиками приступили до ремонту. Іващенко віддав солдатам фермерську тушонку і сигарети. Сам підполковник ночував у своєму БТРі (адже БК споряджений). До ранку ремонтники впоралися, й БТР виїхав знову у напрямку Авдіївки.

По дорозі Ярослав зателефонував фермеру Олександру. Той, вже відчувши смак волонтерства й бажання допомагати військовим, вивіз на трасу ще кілька ящиків тушонки, сигарети й воду. Вирушили далі. А за 20 кілометрів від Красноармійська історія повторилася – двигуни кипіли, витікав антифриз. Доводилося зупинятися біля кожної криниці й заливати холодну воду. Через перегрів почалися проблеми вже з іншим двигуном. У Красноармійську під'їхали до СТО, а там води немає вже два місяці… Що робити? Тоді підполковник у найближчій крамниці купив усю воду яка була в магазині – штук 20 5-літрових бутилів, і поїхали далі…

В Красноармійську знову стали. Переночували у комендатурі ВСП. З Дніпра приїхала та сама ремонтна бригада з полку зі своїми інструментами, волонтерськими запчастинами та харчуванням на найнятому знову ж таки волонтерами "спринтері". І знову – нічний ремонт…

Зранку – в путь. Щойно розпрощалися з супроводом ВІБДР, як – знову проблеми з двигуном! Забили дерев'яним чопиком з найближчого дерева вихід на розширювальний бачок – чомусь все прийшло у норму! Одразу ж з'явився настрій! Та ця ейфорія минула після першого ж натискання на гальма: нормалізувалася температура охолоджувальної рідини – зникли гальма… Іронія долі – начальнику СБДР у цій ситуації про безпеку руху можна було тільки мріяти, але допомоги чекати не було звідки, а ремонт проводити ніколи – специфічне населення навкруги і товариші ждуть бойову машину…

І так, без гальм, по дорозі, на якій збиті всі вказівні знаки, орієнтуючись лише завдяки подарованій фермером Олександром карті, їхали ще 58 кілометрів до Авдіївки. Нарешті дісталися, проїхали через місто. На виїзді – немов у казці про трьох богатирів – три дороги, але – без вказівного каменю! Замість нього – блокпост.

– Братики, куди їхати?

– А вам куди?

Як в анекдоті… Та тут "Ювелір", який вже був тут, у другій ротації загону "Дика качка", окреслив напрям. На прощання на блокпості попередили: перший блок – наш, другий – сепарський, отож – удачі! А навколо – знову ніч…

Оскільки світло фар БТР могло взяти першість у змаганнях автівок 20 років минулого століття, "Ювелір" висунувся з люку й підполковник як сліпий їхав за його командами – лівіше, правіше, ще, досить. Якось поповзли. А за 300 метрів від позиції "Зеніт", яку протягом понад року обороняв зведений загін Повітряних Сил, БТР знову став. І тут в огнях Донецька вартові неба побачили свою позицію, на яку основні сили загону прибули ще 3 дні тому. Мобільники керівного складу були відключені, частоти радіостанції – змінені…

А на самій позиції у цю мить, побачивши "броню" приготувалися до бою, але вчасно розгледіли у тепловізор, що з бетера всі вийшли без зброї, що врятувало життя екіпажу, і направили побратимів назустріч.

"Казантип"

Обігрівшись, під час вечері в колі побратимів, старий знайомий по службі в Командуванні Повітряних Сил, тоді ще підполковник Володимир Матвєєв із управління капітального будівництва, запропонував комусь піти на чергування на пост "Казантип", де не вистачало одного військовослужбовця. Залишившись "безлошадним", підполковник Ярослав Іващенко радо пристав на пропозицію. Пішов на одну ніч, але так і залишився на цьому пості до самої ротації, на два місяці.

А доля бронетранспортера була такою. Командир загону полковник Сазонов зранку домовився з піхотою "Київської Русі", що дислокувалася поруч, і за допомогою МТ-ЛБ, танкового тросу, лому й, як у старому анекдоті, якоїсь матері, вояки все ж витягли бідолашний бетер із відкритої місцевості. Оскільки ж жодних запчастин для його ремонту не було, командир прийняв рішення використовувати бронетранспортер, як стаціонарну вогневу точку: навіть не на ходу із крупнокаліберним кулеметом Владіміровa танковим це була досить грізна зброя. Так і зробили: зенітники закопали його в землю та працювали з нього, як із ДОТу. Та вже після ротації підполковник Ярослав Іващенко дізнався від свого підлеглого й друга, майора Андрія Дорошенка, який воював у складі "Дикої качки" 5-ї ротації, подальшу долю БТРа. У травні в нього влучила міна, здетонував боєкомплект, і старий воїн-інтернаціоналіст із заліза загинув…

А для механіка-водія БТРа, який залишився без машини, розпочалися бойові будні піхотинця зведеного загону Повітряних Сил. Постійні обстріли, вогонь у відповідь, нехватка води, через що і зуби два місяці не чистили, і пити отримували лише по склянці на день… "Митися" доводилося вологими серветками. Дякуючи волонтерам, із ними проблем не було. Волонтери взагалі дуже допомагали "диким качкам". І особливо – запоріжці Віолетта Бородіна та Віталій Коршенко, які немовби зовсім не боялися обстрілів, і прилітали на своєму "лендкрузері" прямо на позицію, привозячи воду, продукти харчування, дитячі малюнки й листи. А ще вони дуже виручали із особистими відправленнями родичів бійців – забирали посилки на "Новій пошті" в Запоріжжі й привозили їх на "Зеніт". Одного разу їм навіть пробило осколком колесо та все одно вони дісталися позиції, приїхавши майже на диску! Ці люди стали рідними всім ротаціям загону…

А обстрілів насправді було дуже багато… Ярослав Сергійович згадує, що за два місяці лише дві зміни у нього було без них. "Насипали" по посту з усього – мінами 82-го та 120-го калібру, били з танків, САУ, зеніток, крупнокаліберних кулеметів. На початку ротації й з "Градів" накривали… Для того, аби лише уявити те, що пережили військовослужбовці зведеного загону за той час, достатньо навести скупі рядки бойових донесень:

"Протягом зазначеного періоду противник здійснив 2 225 обстрілів по позиції зведеного загону, в тому числі з використанням:

ракетної системи залпового вогню "Град" – 22 обстріли;

танка Т-72 – 241 обстріл;

152-мм самохідної артилерійської установки – 458 обстрілів;

ЗУ-23-2 – 121 обстріл;

82-мм міномета – 17 обстрілів;

120-мм міномета – 484 обстріли;

протитанкового ракетного комплексу "Фагот" – 15 обстрілів;

СПГ-9 – 28 обстрілів;

АГС-17 – 682 обстріли;

крупнокаліберної зброї – 114 обстрілів;

стрілецької зброї – 33 обстріли."

Звичайно, за такої щільності обстрілів, просто не могло бути без втрат. Один із бойових побратимів Ярослава Іващенка, солдат Юрій Савіцький із позивним "Партизан" загинув 20 березня від пострілу з російського танку. Днями, у річницю загибелі "Партизана", особовий склад загону – майже всі – відвідав його могилу в Летичеві, віддавши данину пам'яті бойового побратима.

Ще 11 військовослужбовців загону зазнали поранень, десятки були контужені. Словом медикам, майору Михайлу Новіцькому та капітану Сергію Лаврову, роботи вистачало.

Одним із поранених виявився начальник бойового посту "Казантип" підполковник Володимир Матвєєв. Це сталося 17 березня. Перед "Казантипом" – 1400 метрів поля, за яким ліворуч – шахта "Бутівка", а прямо – ДАП. 1400 метрів до смуги ДАП – якраз гарна відстань для стрільби з АГС-17. Тому здебільшого саме з АГСів українці й терористи найчастіше й гатили одне по одному. Хоча, звісно, з того боку вели вогонь і з набагато більшого калібру, адже в наших більш потужну зброю відвели – перемир'я. Щодо стрілецької зброї, то, зізнається "Пілігрим", з часом він навіть автомат перестав на пост брати – а навіщо, якщо на трьох на посту є 2 АГС-17 "Пламя", 2 крупнокаліберних кулемети "Утес", а також – кулемети ПКМ та РПК?! Про гранати годі й говорити… І ось того березневого дня по "Казантипу" вдарила БМП. Била з гармати зі Спартака, з-за житлових будинків, з відстані лише 700 метрів. Українці відповіли з АГС, аж раптом – "отвєтка" знову ж таки з АГСа. Якраз у той момент на "Казантипі" перебувало двоє спостерігачів із 11-го батальйону "Київська Русь" – у приховану оптику вони роздивлялися позиції корегувальників. Пара пострілів від сепарів з гармати 2А42, озброєння БМП-2 – спострігачі обоє поранені. А підполковники Матвєєв і Іващенко, які споряджали в цей момент стрічку АГС, попадали в різні боки.

– Ми вже звикли – будь-який обстріл – і, головне, без метушні: де стояв, там і впав, – розповідає "Пілігрим".

Другим пострілом Матвєєва й поранило. Іващенко одразу ж зв'язався з черговим загону та витягнув з-під вогню побратима, спостерігачі ж отримали поранення в лицеві частини тіла, тому могли самостійно пересуватися. На пост оперативно прибули медики, надали пораненим офіцерам першу допомогу й відправили у госпіталь. Лікувався потім полковник Матвєєв і в Україні, і в Румунії, осколки з його тіла вийняли, але – не всі. Втім, офіцер продовжує службу у Командуванні Повітряних Сил.

Залишившись старшим по військовому званню на посту, підполковник Ярослав Іващенко прийняв керівництво бойовим постом "Казантип". І ще три тижні боїв, три тижні майже безкінечних обстрілів…

– Не знаю, чому, але чомусь зовсім не було страху, – згадує офіцер. – Настільки вже звикли до постійних обстрілів, що було вже однаково: стріляють, не стріляють… Немовби на кригу перетворився…

Після ротації командування прийняло рішення подати осіб рядового та сержантського складу, які відзначилися в боях, до нагородження урядовими нагородами та відомчими відзнаками, а офіцерів – до присвоєння достроково чергових військових звань. У столицю за поданням першого заступника НГШ полетіли списки з 28 офіцерів, але клопотання було задоволено частково: 20 офіцерам чергові військові звання достроково були присвоєні, а 8 – ні. Не одному, не всім, а просто список прорідили, викинувши з нього 8 прізвищ. У тому числі – й підполковника Іващенка, і медика капітана Лаврова, і інших. Чому? На це запитання відповіді не було…

Так чи інакше, але головне – що вони повернулися, повернулися майже всі. Ярослав Сергійович – до дружини й маленької донечки, яку залишив чотиримісячною. До речі, днями Марії Ярославівні минуло вже півтора рочки! А її батько продовжує службу на своїй посаді. Супроводжує армійські колони, попереджує автомобільні пригоди – словом, робить свою звичайну справу і не погоджується на неодноразові пропозиції переходу до вищого органу безпеки дорожнього руху, адже пов'язав свою військову долю саме з Повітряними Силами. А ще – час від часу зустрічається з бойовими побратимами, як це було днями на могилі "Партизана", та згадує свою війну. Війну, з якої він виніс декілька уроків на все життя, а головний із них – бойове товариство.

– Для мене тепер немає особливої градації за званням: чи то ти – солдат, офіцер чи генерал. Головне – щоб людиною був, – усміхається "Пілігрим".

І насправді, без почуття ліктя, без постійної взаємодопомоги й армійського братерства нічого путнього б не було. Вони вистояли тому, що були одним цілим, як міцно стиснутий кулак. Так і має бути завжди!

Олексій Тригуб.
"Крила України".

Витрати Чехії на оборону зростатимуть щорічно

Чеський уряд поставив завдання стосовно поступового доведення витрат на оборону країни із минулорічного показника в 1% ВВП республіки до 1,4% на період до 2020 року. У грошовому вимірі це означає, що військовий бюджет країни щороку зростатиме на на 4,5 млрд крон (приблизно $ 190 млн). Про це заявив міністр оборони країни Мартін Стропніцкій.

Збільшення оборонного бюджету не пов'язане із браком коштів. Нинішні асигнування цілком покривають усі заплановані закупівлі, як підкреслив він. Збільшення бюджетних відрахувань на оборону в розмірі 4,5 млрд крон, наприклад, тільки в наступному році покриє витрати за контрактами, тендери на які ще має оголосити міністерство оборони.

Зокрема, планується, що до 2029 року чеська армія має закупити для сухопутних військ 200 бронетранспортерів та 49 артилерійських установок. Повітряні сили ж поповняться вісьмома мобільними радіолокаційними станціями та дванадцятьма багатоцільовими вертольотами.

F-35 літатиме до 2070 року

Винищувачі F-35 будуть літати до 2070 року, тобто Збройні сили США прийняли рішення на шість років продовжити їх експлуатацію. Про це повідомляє defensenews.com. Раніше планувалося тримати на озброєнні літаки цього типу до 2064 року.

Повідомляється, що сумарний наліт винищувачів усіх трьох варіантів в складі ПС, ВМС і КМП складе приблизно 1,6 млн годин. Останній звіт Пентагону доводить, що вартість експлуатації всього парку літаків до вищевказаного терміну скоротиться від 391 до 379 млрд дол. Так само зменшиться й вартість придбання одного F-35A, яка знизилася на 1,8 млн дол. Відповідно вартість літака у модифікаціях B і C знизилася на 1 млн дол.

НАТО планує посилити Європу шпигунами U-2

Найближчим часом один із символів Холодної війни – літак-шпигун U-2 може повернутися до строю для виконання розвідувальних завдань. Як повідомляє The Independent, таку можливість припустив Головнокомандувач НАТО в Європі генерал США Філіп Брідлав, виступаючи із заявою про необхідність повернення авіації Альянсу, що виконуватиме розвідувальні місії в Європі.

За словами Філіпа Брідлава, подібна необхідність виникла через загрозу, що зростає, з боку Росії. Очевидно, це не означає, що як і у період Холодної війни U-2 залітатимуть на територію Росії. Їхніх можливостей буде достатньо, аби контролювати скупчення чи переміщення російських військ поблизу кордону, не порушуючи меж повітряного простору.

Наскільки доцільним та ефективним буде таке рішення в умовах існування супутникових систем спостереження Землі у реальному часі та безпілотної авіації, говорити важко. Так само невідомо, наскільки можливим буде реалізувати таке рішення у найближчій перспективі, беручи до уваги суто технічний аспект. Зважаючи на те, що в Альянсу є доступ до засобів космічної й повітряної розвідки, скоріше за все, подібна заява Брідлава є месиджем стосовно необхідності посилення та диверсифікації розвідувальних спроможностей НАТО в Європі в разі ймовірного конфлікту із Росією.

ВПС Італії замовили наступну партію M-346

Компанія Finmeccanica підписала контракт на суму понад 300 млн євро на поставку міністерству оборони Італії другої партії навчально-тренувальних літаків Aermacchi M-346. Загалом, в рамках цієї угоди Finmeccanica має поставити військовим дев'ять таких машин.

Таким чином, кількість M-346 у складі ВПС країни збільшиться вдвічі і досягне 18 літаків. Поставка першого літака має відбутися вже цього року. Повністю ж виконати контракт компанія зобов'язалася до 2018 року. Генеральний директор Finmeccanica Мауро Моретті заявив, що M-346 є найсучаснішим навчальним літаком в світі, доступним на ринку, і єдиним, на якому можлива підготовка пілотів винищувачів нового покоління.

На сьогодні загальна кількість замовлень на літаки цього типу досягла 68 одиниць. Окрім 18-ти для ВПС Італії, тридцять літаків замовив Ізраїль, дванадцять – Сінгапур та Польща у кількості восьми одиниць.

Москва посилює Курильські острови

Невдовзі після спішної мілітаризації арктичної зони Росія продовжує посилюватися й на Далекому Сході. Так, вже цього року на Курильських островах Кремль планує розмістити берегові ракетні комплекси, а також БПЛА нового покоління. Про це повідомив глава Міноборони РФ Сергій Шойгу під час засідання колегії військового відомства. Передусім йдеться про розміщення на Курилах берегових ракетних комплексів "Бал" і "Бастіон", безпілотних літальних апаратів нового покоління "Елерон-3".

Таким чином, цього року на островах планують повністю завершити формування військової інфраструктури. Зараз основу російського угруповання на островах становить 18-а кулеметно-артилерійська дивізія, яка входить до складу Східного військового округу, з частинами посилення. За минулий час штат дивізії був оптимізований, зокрема збільшена чисельність включеного до її складу окремого танкового батальйону на танках Т-80БВ. Минулого року на бойове чергування тут заступили й зенітні ракетні комплекси малої дальності «Тор-М2У». Війська на островах отримали також посилену ППО – там розгорнули дивізіон ЗРК "Бук-М1".

Варто зазначити, що переоснащення курильського угруповання почалося в 2010-2011 роках. Відтоді плани про розміщення «Бастіонів» на Курилах оголошувалися мало не щороку, але так і залишалися нереалізованими. Очевидно, до таких само потенційно не реальних належить і нещодавня заява Шойгу про відправку експедиції до островів для вивчення можливостей дислокації сил Тихоокеанського флоту, на що вже відреагували у Японії. Як повідомляє агентство Reuters, офіційний Токіо висловив жаль у зв'язку із недавнім коментарем міністра оборони РФ Сергія Шойгу і зазначив, що посилення російської військової інфраструктури на південних Курилах протирічить офіційній позиції Японії.

Росія за "стіною"

Через рік після старту українського проекту "Стіна", яким передбачено облаштування ділянок україно-російського кордону, схожі фортифікаційні споруди почали будувати на латвійско-російському кордоні. Як повідомляють латвійські видання із посиланням на представника Державної прикордонної охорони, вже побудовані перші три кілометри паркану на території Лудзенського управління прикордонної охорони.

Фортифікації заввишки у 2,7 метра зведені на кордоні із Псковської областю Росії та Вітебською областю Білорусі. У поточному році планується побудувати 24 кілометри паркану, окрім якого латвійська "Стіна" передбачає наявність патрульної стежки шириною більше двох метрів та контрольни лінію шириною до восьми метрів. Крім того, в рамках проекту будуть встановлені перешкоди для тварин, шлагбауми, прикордонні стовпи, попереджувальні знаки й освітлення. На самому паркані встановлюватимуться камери відеоспостереження та система датчиків.

Країна приступила до облаштування кордону у грудні минулого року. Офіційна версія зведення – боротьба з нелегальними мігрантами. Завершити облаштування кордону, загальна протяжність якого складає 270 кілометрів, планують через чотири роки. На це витратять близько 17 мільйонів євро.

У сусідній Естонії також переймаються питаннями безпеки. Два тижні тому місцеві ЗМІ повідомили про намір влади країни також встановити на кордоні з Росією паркан. Принаймні такі наміри прописані у затвердженій урядом постанові, яка регламентує оформлення естонської частини сухопутного кордону Європейського Союзу.

Наскільки швидко підуть справи в естонців, поки не відомо, але зрозуміло одне – цивілізована Європа

прагне якомога скоріше відгородитися парканом від інфікованого ідеєю "русского мира" небезпечного сусіда.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

Космічна галузь України підбивала підсумки за 2015 рік

24 березня 2016 року під керівництвом Голови ДКА Любомира Сабадоша відбулося засідання Колегії за підсумками роботи підприємств та установ космічної галузі в 2015 році і завданням на 2016 рік. Участь в засіданні взяли народні депутати України, члени Колегії ДКА Максим Курячий і Андрій Тетерук.

У 2015 році здійснено 2 пуски ракетносіїв вітчизняного виробництва: РН «Зеніт-3SLB» за програмою «Land Launch» і РН «Дніпро». Відбулося три успішних пуски європейської РН «Vega», комплекти маршових двигунів IV ступеня якої розробляються і виготовляються на підприємствах космічної галузі України. Продовжувалося виконання контрактів з компанією «Orbital-ATK» щодо виготовлення першого ступеня РН «Antares».

У 2015 році зросли обсяги виробництва і реалізації продукції на 1,8% і 5,7% відповідно, в тому числі за рахунок таких підприємств, як КП СПБ «Арсенал», Науково-дослідний технологічний інститут приладобудування, ДП «Укркосмос», ДП «КБ «Південне» ім. М.К. Янгеля», ДП НВО «Павлоградський хімічний завод», ДП «Дніпровський проектний інститут».

Збільшився в звітному періоді на 6,6% і експорт продукції – частка експортованої продукції складає 60,3%. Змінилася географічна структура експорту: припинені поставки в Російську Федерацію, за винятком виконання контрактів для потреб Міжнародної космічної станції, зате зросли обсяги експорту до країн ЄС втричі, інші країни СНД – в 2,5 рази, США – в 3,7 рази й інші країни світу – в 1,5 рази.

Середньомісячна заробітна плата в середньому по галузі зросла за рік на 29,9% і становить 4643 грн. Вона перевищує середню по Україні на 10,7%.

Серед основних завдань в 2016 році варто відзначити:

– розвиток співпраці для забезпечення доступу України до космічного простору;

– створення космічних апаратів «Мікросат-М», «Січ-2-1», «Січ-2М»;

– пошук партнерів для успішної реалізації проекту «Циклон-4»;

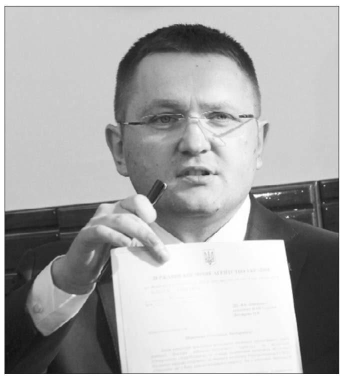
– участь в забезпеченні пусків за програмою «Vega», «Antares»;

– продовження роботи щодо вдосконалення законодавчої бази і ін.

Підбито підсумки роботи космічної галузі України за 2015 рік і намічені завдання на 2016-й.

Польща і Україна: космічне партнерство

Мирне освоєння космосу є сферою, в якій співпраця України і Республіки Польща (РП) може стати взаємовигідним в найближчі роки. РП хоче приєднатися до українського проекту створення супутника дистанційного зондування землі (ДЗЗ). Про це та інші перспективи співпраці України і Польщі розповів голова Державної космічної агенції України Любомир Сабадош. Для України є цікавим і корисним досвід Польщі, який ця країна отримала від участі в Європейському космічному агентстві.

«Польща є важливим партнером України, нам потрібно разом вирішувати багато справ. Одним із завдань є вивчення досвіду РП, оскільки ця країна також перебувала в соціалістичній системі. Після її розпаду поляки багато чого досягли, і ми зацікавлені їхнім досвідом вступу та участі в Європейському космічному агентстві, а також можливостями країни. Варшава показує нам шлях до ЄКА, а ми пробуємо разом долучити наш виробничий і науковий потенціал в реалізації тих проектів, які можуть бути цікаві. Ми підписали меморандум про співпрацю, план дій, створили робочі групи, визначили напрямки їх роботи», – зазначив глава ДКАУ.

За словами Любомира Сабадоша, розглядається участь польських промислових і фінансових ресурсів в проекті створення супутника ДЗЗ з урахуванням того, що в українській космічній програмі передбачено створення такого супутника до 2017-го, а його запуск – в 2018 році. РП хоче приєднатися до цього проекту, маючи обладнання, яке можна використовувати на ДЗЗ. «Польські партнери також розуміють, що наземні інструменти, які є в Україні і РП, можна спільно використовувати з науковою метою», – додав голова Державної космічної агенції України. За його словами, йдеться про спостереження за космічним простором.

«Зараз там літає багато космічного сміття, всі хочуть розуміти, як це воно рухається і куди може впасти. У цьому у поляків є досвід, і ми маємо досвід. Але основне, що в Україні є засоби, які дозволяють реалізувати цю програму», – заявив Л.Сабадош.

Також глава ДКАУ зазначив, що, залучивши Україну і її потенціал, польські колеги зможуть успішно виконати найамбіційніше завдання, яке поставила перед собою РП, – створення надлегкої ракети-носія. При цьому Україна може тут допомогти підготовленими кадрами, зокрема тими українськими фахівцями, які раніше були затребувані в РФ.

«Харківський авіаційний інститут раніше готував молодих фахівців, і майже 60% з них їхали в Російську Федерацію. З огляду на нинішні відносини України і РФ, половина з цих 60% може стати грамотним потенціалом, який буде реалізовувати спільні проекти в РП», – підкреслив Л.Сабадош.

«Глонасс»... Нюанси...

Більшість пересічних людей вважають, що війна – це мерзенне болото, яке місять десятки тисяч обвітрених на полях піхотинців та артилеристів, а космос, навіть і «близький», – це м'які крісла біля моніторів, де у теплі сидять сотні «очкариків». Проте ці люди будуть здивовані, що в наш час солдат одночасно дивиться і через приціл, і через монітор.

В 90-х війна в Росії – це грязюка в долинах та аулах Чечні. Як би і тоді, і зараз не розповідали російські журналісти-пропагандисти про успішні перемоги того часу проти терористів на Кавказі, весь світ вважав тоді і вважає зараз, що в традиційних, наземних, «битвах» російські солдати програли. Генерали визначили: чи не найголовнішим у тій війні виявилося те, що техніка і озброєння російської армії не змогли виконати поставлених завдань. «Розгромно» виглядав у ті роки і російський космос. На початку XXI століття «велика і могутня», наприклад, кілька років мала у користуванні 6-7 апаратів при оптимальній роботі системи «Глонасс» у 24 супутники.

В Росії на переломі століть розпочалося створення сучасних збройних сил, в тому числі і для ведення війни у космосі. З часом кошти знайшлися, і у результаті значних досягнень російської науки і промисловості, в тому числі і у космосі, у вересні 2010 року загальна кількість супутників в системі «Глонасс» були доведені до 26, (24 робочі та 2 – на обслуговуванні). На той час війська вже отримали потужні бойові системи, які складають і наземну, і космічну частини.

Розповідаючи про перебіг бойових подій у 2008 у Грузії, у 2014-2016 на півдні і сході України та у 2015-2016 у розколеній на кілька частин війною Сирії, російські пропагандисти обов'язково додають слова «успішно» та «переможно». Як, зрештою, і десять, і двадцять років тому вони ті ж слова вже говорили. А як бачать цю війну люди, котрі читають, співвідносять факти і аналізують їх, а не тільки повторюють своїми словами пропагандистські гасла.

А факти, зокрема у космосі, такі.

Для ведення бойових дій «по-сучасному» збройні сили розвинутих країн воюють одночасно і на землі, і в космосі. Росія всім виглядом показує, що за пройдені десять років вона таки стала «сучасною», а тому намагається застосовувати сучасні засоби. Наприклад, розташування об'єктів на Землі визначають з космосу, користуючись системою навігації «Глонасс». На виставках у буклетах пишуть, що російський «Глонасс»

визначає координати розташування на землі і в повітрі об'єкта за наявності 4 супутників. Насправді для ведення військових дій таку точність об'єкта краще не використовувати. Це знають спеціалісти, а тому «для роботи» військові в середньому залучають 7-8 апаратів (оптимально), і місце об'єкта при цьому визначається з похибкою 3-6 метрів. (В системі GPS використовується 6-11 апаратів, точність об'єкта – 2-4 метри). Тобто, з самого початку «Глонасс» має гірші параметри для ведення бойових дій.

А тепер, як говорить один з головних пропагандистів Росії, з'являються «нюанси». В ідеалі Роскосмос повинен мати «над Землею» оптимальних 24 супутника в «роботі» та ще кілька запасних. Проте «ідеалу» в російському космосі, як правило, не так часто вдавалося досягти. І це – на відміну від GPS, де постійно «висять» не менше 30 необхідних у роботі (трохи інша система) супутників та ще кілька запасних.

Причин кілька. Ракети «Протон», які «вивозять в космос» супутники «Глонасс», останніми роками вже досить-таки вибухають при старті або «по дорозі» на орбіті, як, наприклад, 5 грудня 2010 року та 2 червня 2013. До того ж, самі супутники «Глонасс» в останні роки все частіше припиняють свою роботу, так і не відпрацювавши запрограмовані 5 – 7 (від особливості конструкції апарата) років у космосі. «До часів санкцій» російські вчені «придумали» цікавий спосіб підвищити працездатність того чи іншого апарата: замість російських елементів, які все частіше переставали працювати, використовували імпортні. Дійшло до того, що у «Глонасс-К» їх більше, ніж вітчизняних. Проте навіть і це не сильно допомогло. Та тут санкції, «імпортозаміщення»…

На початку весни російський космос отримав «ще один нюанс». З'явилися невеликі, як говорять російські спеціалісти, позаштатні ситуації. А саме: майже одночасно виникли проблеми у роботі трьох супутників «Глонасс». Один розгерметизувався, у другого – позаштатне спрацювання резервного двигуна, а у третього виникли проблеми системи електропостачання. І хоча бадьорі пропагандисти відповідають, що скоро все буде «о'кей», песимісти, дивлячись на спроби імпортозаміщення, розуміють, що майбутнє російського космосу не таке вже й райдужне. Якщо проблему з поверненням апарата, у якого раптово «стартував» один з резервних двигунів, через що той відхилився від заданої траєкторії польоту, вирішити вдалось, то як відновиш у космосі розгерметизацію другого супутника чи відремонтуєш систему електропостачання іншого?

– 8 супутників «Глонасс» різних типів лежать на Землі, очікуючи запуску, – бадьоро говорить гендиректор компанії «Інформаційні супутникові системи» ім. Решетньова Микола Тестоєдов, – що забезпечує впевнене і гарантоване підтримування штатного складу орбітального угруповання протягом двох років.

От тільки не уточнює, що на Землі – це не супутники. Дорогі апарати, розробки, для когось – гроші, але не супутники. Супутниками вони стануть, коли піднімуться на кілька сотень кілометрів в космос. А з цим – проблеми. Заступник міністра оборони Росії Юрій Борисов днями сказав, що минулого року військове відомство так і не дочекалось від російської промисловості розгінного блока «Бриз», який «розвозить» по космосу на точку орбіт» супутники в тому числі і системи «Глонасс», ні трьох ракетоносіїв типу «Рокот», які використовуються в інших військових програмах. Є проблеми і в інших структурах, які використовують російський космос.

От тільки з російською мілітарною структурою проблем нема. Захотів Президент Росії – піднялися в небо сучасні літаки з розумними бомбами і найсучасніші ракети і полетіли за тисячі кілометрів бомбити сирійські міста. А захотів – перестали. Але з'явилося питання: президент вирішив, що війська виконали завдання і час повернути їх додому, чи завдавати ударів своєю високоточною зброєю російські солдати і офіцери перестали, тому що не змогли «роздивитися» цілі на Землі з космосу, і через це їх відправили в Росію? «Нюанси»...

Віктор Гедз.
«Крила України».

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

4 – 10 квітня

4 квітня 1919 р. *в Італії відкрито пасажирську авіалінію Рим – Неаполь на дирижаблях.*

5 квітня 1940 р. *відбувся перший політ дослідного винищувача І-200. У серію був запущений під індексом МіГ-1.*

5 квітня 1941 р. *відбувся перший політ літака Не-280V. Він став першим літаком, обладнаним двома турбореактивними двигунами, і одночасно першим реактивним винищувачем.*

5 квітня 1999 р. *засновано військову частину А3767. Командир – А.В.Данильченко.*

6 квітня 1924 р. *почався навколосвітній переліт на 4-х літаках Douglas World Cruiser. Злетівши в Сієтлі, вони приземлилися там же через 175 діб – 28 вересня. За цей час вони встигли вперше перелетіти Тихий і Атлантичний океани в західному напрямку (на літаку). Переліт зайняв 363 години льотного часу.*

6 квітня 1948 р. *перший політ здійснив реактивний транспортний літак Vickers "Nene Viking".*

6 квітня 1958 р. *здійснив перший політ літак LTV A-7D Corsair II.*

7 квітня 2001 р. *відбувся запуск РН «Дельта-11» з міжпланетною станцією «Марс-Одіссей-2001» для дослідження поверхні Марса (США).*

8 квітня 1967 р. *здійснено запуск РН «Протон» першого безпілотного КК для обльоту Місяця.*

9 квітня 1964 р. *перший політ здійснив американський двомісний орбітальний корабель «Джеміні». Перший запуск корабля відбувся в безпілотному варіанті.*

10 квітня 1926 р. *дирижабль «Норвегія» стартував з Європи через Північний полюс в Америку.*

ВІТАЄМО ІМЕНИННИКІВ

5 квітня 1980 р. *народився начальник Центру військово-музичного мистецтва ПС ЗС України – начальник військово-оркестрової служби Р.С.Береговий.*

7 квітня 1965 р. *народився начальник штабу – перший заступник командира ПвК "Захід" ПС ЗС України О.В.Струцінський.*

9 квітня 1970 р. *народився командир бази забезпечення Командування ПС ЗС України О.С.Онищук.*

ГЕРОЇ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

"Виходжу на розстріл першим!.."

Генерал Яків Гандзюк – один із перших українських воєначальників та небагатьох вищих офіцерів російської імператорської армії, які у буремні революційні роки стали на бік не відновлення монархії й збереження імперії, не більшовиків, а українського народу. За що, зрештою, його стратили більшовики, котрі захопили Київ, та втопили його в крові.

Генерал Яків Гандзюк – вінничанин, народився у родині відставного бомбардира в селі Багринівці під Вінницею 21 березня 1873 року. Після закінчення 5 класів Вінницького реального училища (яке він закінчив одночасно з видатним українським письменником Михайлом Коцюбинським), у 1891 році він добровольцем пішов на військову службу до 47-го Українського піхотного полку, що дислокувався у Вінниці. Через рік отримав звання єфрейтора, ще за кілька місяців – молодшого унтер-офіцера. А потім – два роки навчання в Одеському піхотному юнкерському училищі.

У 1895-1904 роках підпрапорщик, а згодом – підпоручик Гандзюк проходив службу в 61-му Володимирському піхотному полку. Під час російсько-японської війни поручик Яків Гандзюк був спочатку ад'ютантом (начальником штабу) батальйону, потім – командиром роти, і згодом – завідувачем господарства (заступником командира з тилу) батальйону Східносибірського піхотного полку. Брав участь у багатьох боях, відзначився в битві під Мукденом. Після війни штабс-капітан Гандзюк командував ротою у 12-му Великолуцькому піхотному полку, 177-му Ізборському піхотному полку, потім був начальником полкової команди розвідників. У лютому 1911 року на змагальних стрільбах із револьвера нагороджений імператорським призом.

Перед Першою світовою війною підполковник Яків Гандзюк був смотрителем 25-го пересувного військового госпіталю, потім отримав призначення до 147-го Самарського піхотного полку, з яким і зустрів війну.

Восени 1914 року брав участь в обороні правого берега Висли, командував батальйоном. Був контужений та поранений. Навесні 1915 року – чергові поранення. Всього за три війни Яків Григорович був поранений 9 разів…

Потім – бої на Дністрі, Золотій Липі та Стрипі, бойові дії в Карпатах, нові поранення й нові нагороди. Командир 146-го Царицинського піхотного полку полковник Яків Гандзюк, який згодом очолив 91-й Двинський піхотний полк, за час військової служби та участі в бойових діях був нагороджений орденом св. Анни 4-го ступеня з написом на ефесі шаблі "За хоробрість", орденом св. Анни 3-го ступеня, орденом св. Станіслава 3-го ступеня з мечами і бантом, орденами св. Станіслава 2-го та 1-го ступенів з мечами, орденом св. Володимира 4-го ступеня з мечами і бантом, орденом св. Володимира 3-го ступеня, орденом св. Георгія 4-го ступеня, Георгіївською зброєю та французькою медаллю Medaille Militaire.

З початком революційних подій був призначений на посаду бригадного командира 23-ї піхотної дивізії. За кілька місяців Яків Гандзюк досяг вершини своєї військової кар'єри – отримав звання генерал-майора й очолив 104-ту піхотну дивізію. Пізніше, не без участі генерала, вона стане українізованою – Першою Українською дивізією у складі 1-го Українського корпусу під командуванням генерала Павла Скоропадського – майбутнього очільника і гетьмана Української Держави. Дивізія була відведена до Проскурова, де й відбулась її українізація.

Після виходу Скоропадського у відставку, в грудні 1917 року генерал-майор Яків Гандзюк обійняв посаду командира. Частини корпусу утримували Здолбунів, Рівне, Шепетівку, роззброюючи загони, в яких починалися хитання. Так, зокрема, під командуванням Гандзюка українські вояки другої дивізії корпусу роззброїли цілий корпус у складі двох дивізій піхоти та дивізії кінноти, що був під командуванням відомої більшовички Бош. Цей корпус прямував через Жмеринку на Київ.

До самого залишення Києва українським урядом, частини корпусу давали відсіч наступові численних більшовицьких частин на столицю.

8 лютого 1918 року, після 5-денної облоги Києва, війська Муравйова увійшли до міста. Уряд України поспішно перебазувався до Житомира, не надавши жодних вказівок частинам, що розташовувались на оборонних рубежах столиці.

9 лютого автомобіль командувача 1-го Українського корпусу генерала Якова Гандзюка виїхав з міста Біла Церква, де розташовувався штаб корпусу, до Києва для отримання роз'яснення оперативної ситуації від військового міністра Миколи Порша та членів Генерального Секретаріату УНР, які днем раніше залишили столицю. Разом із Гандзюком були начальник штабу корпусу генерал Яків Сафонов та керівник оперативного відділу полковник Олександр Гаєвський. На під'їзді до столиці загін червоних балтійських моряків оточив машину та взяв у полон пасажирів. На особисту пропозицію М. Муравйова перейти до більшовиків генерал Гандзюк, як і його колеги по службі, відповів відмовою. Після цього українських вищих офіцерів доставили до будівлі Олексіївського інженерного училища, де вони були розстріляні. Двометрового велетня генерала Гандзюка по-звірячому добивали: на його тілі пізніше нарахували 12 ран, нанесених багнетом. Будучи пораненим та зумівши врятуватись, О. Гаєвський пізніше описав ту подію у своїх спогадах так: "Генерал Гандзюк звернувся до своїх товаришів: "Благати про пощаду цих мерзотників принизливо для нас. Єдине побажання усім нам – помремо героями!" Генерал попрощався з кожним, розцілувався: "Як командувач українського корпусу, виходжу на розстріл першим!"

У селі Багринівці збережений будинок генерала, на якому встановлено меморіальну дошку. Також існує вулиця імені генерала Гандзюка (до того – вулиця Жовтнева). А 29 серпня 2014 року Вінницька міська рада на черговій сесії ухвалила рішення про появу в мікрорайоні Поділля нової вулиці – імені генерала Гандзюка.

Підготував Олексій Тригуб.
"Крила України".

Американські експериментальні літаки CCW

Нерідко деякі конструктори, поринувши у розробку якоїсь певної ідеї, не помічають принципові недоліки, притаманні їй, та продовжують роботу, не зважаючи ні на що. Така боротьба за реалізацію безперспективних ідей інколи триває десятиліттями. Серед подібних розробок – унікальне аркове крило, яке винайшов американський конструктор Віллард Кастер.

Ідея створення такого крила виникла у винахідника в той момент, коли він побачив зірваний вітром дах ангара. Кастер зробив із побаченого висновок, що ця дія пояснюється швидкістю повітряного потоку, що обтікає об'єкт. Таким чином, переплутавши причину й наслідки, конструктор побудував цілу серію літальних апаратів. Прийнятий Кастером підхід полягав у тому, щоб пропускати через літальний апарат якомога більше повітря, а не просувати літак крізь нього.

Після випробування декількох моделей у 1942 році Кастер побудував натурний зразок літального апарата Custer Channel Wing 1 (CCW-1) або – "аркове крило Кастера-1". Його ключовим елементом стали напівкільцеві секції кожної консолі крила, розміщені біля борта фюзеляжу.

Стінка кожного півкільця мала форму аеродинамічного профілю. Повітряний гвинт приводився у рух 75-сильним двигуном "Лайкомінг", засмоктував у півкільце повітря, надаючи йому значну швидкість та створюючи статичну підйомну силу. У кінцевих секцій крила була традиційна форма. На них були встановлені елерони. Варто зазначити, що ці кінцеві секції крила мали достатньо великі розміри, аби апарат міг літати, використовуючи тільки створювану ними підйомну силу. При цьому додаткова підйомна сила, що виникала на аркових ділянках крила, давала можливість отримати дуже малі швидкості звалювання для всього крила. Низькі швидкості польоту стали причиною виникнення інших проблем, пов'язаних головним чином із недостатньою ефективністю органів управління боковим рухом. Цей недолік на літаку був усунений шляхом установки у верхній частині аркових ділянок крила невеличких елеронів.

Літак CCW-1 виконав декілька польотів, щоправда, за стандартними критеріями.

Пізніше на базі довоєнного легкого літака Taylorcraft BC-12 Кастер побудував ще один літак власної конструкції – CCW-2. Якщо він злітав на вітер, то насправді відривався від землі та утримувався в повітрі. Літав цей літак, без сумнівів, за рахунок використання підйомної сили, що виникала на аркових ділянках крила.

Останнім літаком із сімейства Custer Channel Wing став експериментальний CCW-5. Перший політ літака відбувся 13 липня 1953 року. На ньому ефективність створення у напівкруглих крилових каналах підйомної сили значно знизилася через використання традиційних консолей крила, що мали значні розміри. Вони могли забезпечувати політ цієї машини навіть без напівкільцевих ділянок.

Зі своєю комбінацією аркового та традиційного крил CCW-5 продемонстрував високу маневреність та вражаючі польоти на малих швидкостях. Єдину "серійну" модель випустили у 1964 році, однак замовлень на літак не було, тож і роботи за цим проектом були припинені.

Підготував Олексій Тригуб.
"Крила України".

Народ, який вміє сміятися, вміє жити!

Сьогодні сформувався цілий пласт фольклору – бійці радо діляться воєнними анекдотами та крилатими фразами. До Дня гумору за допомоги бійців, які захищають Україну від російського агресора, ми склали добірку найкращих анекдотів та кумедних історій з фронтових буднів.

Бідні росіяни. Постійно на них нападають. То українці – в Україні, то сирійці – в Сирії, то турки – в Туреччині, то грузини – в Грузії. Ніде їм спокою немає!

* * *

– Товаришу полковнику, а ви чого на плацу та в капцях, зима ж?

– Так волонтери ж їдуть!

* * *

На конкурсі малюнка на асфальті "Ми за мир" переміг обведений крейдою контур тіла Путіна.

* * *

Не бігай від снайпера – усе одне помреш, тільки втомлений.

* * *

Снайпер завжди знайде свою ціль в житті.

* * *

Вирішили із друзями піти на укропів та поїхали на Донбас. Тепер ходимо тільки на «утку», яку медсестра приносить.

* * *

– Путін наказав вивести російські війська з Сирії.

– Невже виведе?!

– Ні, звичайно, просто тепер буде говорити: "ихтамнет!"

* * *

Путін приходить до ворожки:

– Погадай, що буде в наступному році.

– Буде війна з Україною.

– Та ну, нецікаво, давно вже плануємо. Краще скажи, скільки через 5 років буде коштувати шаурма в Москві?

– 10 гривень.

* * *

Десь у Ростові:

– Ти куди зібрався?

– У відпустку.

– А місце на кладовищі вже забронював?

– Нащо?

– Щоб було куди з відпустки повертатися.

– Який головний обов'язок солдата на війні?

– Померти за свою Батьківщину!

– Неправильно! Головний обов'язок солдата – зробити так, щоб наші вороги померли за ЇХНЮ Батьківщину!

* * *

– Що важче: вата чи залізо?

– «Вата». Для її перевезення знадобилося 300 фур.

* * *

Пояснюю для ватників Росії: «деревня» – це убога фігня з гнилими хатами і кривими парканами, а «село» – це затишні білі хатинки, що купаються у вишневому цвіті.

* * *

– Уяви – більшість росіян вважає, що Росія багато в чому випереджає Захід.

– Вони ще не помітили, що біжать в іншу сторону!

* * *

«Українська прикордонна стіна небезпечна для Росії, оскільки буде заважати «переміщенню тварин», – заявили в Держдумі. Ще так ніхто не називав російські війська.

* * *

Це було дуже дивне літо: росіяни, які відпочивають на курортах усього світу, раділи, що Крим – їхній.

* * *

Російська армія – єдина в світі, де у відпустці гине більше солдатів, ніж на службі.

* * *

А я особисто вірю, що Росія колись-небудь стане, як Швейцарія... За розміром.

* * *

Якщо на Євробаченні-2016 переможе кримськотатарська співачка Джамала, яка представляє Україну, то фінал Євробачення-2017 повинен пройти в українському Криму.

* * *

Ватним москалям легше жерти з лопати, ніж зістрибнути із "совка".

* * *

Якщо український прикордонник, сидячи на посту, попросить у російського сигаретку, Lifenews знову напише, що Україна стріляє через кордон.

* * *

Я б російську вивчив тільки за те, щоб на ній допитувати полонених!

Костянтин Холодов

1 ч ·

До Мінська-3 готові!

«Один в полі не воїн» – це суто російська народна приказка. А українська, національно-козацька – «моя хата з краю, першим ворога стрічаю!»

* * *

Війна – це коли ти по «дембелю» приходиш у військкомат, а тобі кажуть, що тебе не знімали з обліку, тому й ставити не будуть.

* * *

Записки військового медика.

1. До кімнати завжди входять удвох, спочатку граната, потім боєць. Медик взагалі в кімнату не входить, що йому там робити.

2. Крутий тактичний ремінь завжди, сволота, чіпляється за крутий тактичний рюкзак.

3. Круті тактичні рукавички потрібні в двох випадках – коли треба зняти казанок з багаття і коли треба хоч в чомусь копати.

4. Медик не копає. Не тому, що не любить. А ні, саме тому що не любить.

5. Зброя на бійці знаходиться в положенні готовності до стрільби, зброя на медику знаходиться в положенні "та блін, куди мені ще автомат?"

6. На блокпості повинен бути медик. Будь-який.

7. Взагалі скрізь повинен бути медик.

8. Медик, який біжить, викликає стурбованість, той, що сидить, – викликає бажання розповісти йому про всі свої проблеми.

9. П'яний медик викликає жах, який плавно переходить у ненависть.

10. Велика частина бійців впевнена, що у медика є спирт. Іноді в цьому впевнений і сам медик.

11. Але це не так.

"Святий Миколай, я цього року поводився чемно, слухався командира, ненавидив москаля, ходив у шапці та до церкви! Прошу тебе забери до себе в олені всіх, хто краде нашу Перемогу".

* * *

Загадка капітального ремонту: чому пофарбована в зелений колір машина не починає працювати???

* * *

Поки не буде папірця – НЕ їдемо, але всім бути в готовності їхати.

* * *

«Самоволка» – це небезпечні гастролі в тилу ворога.

* * *

Кількість зброї на позиціях зашкалює настільки, що борода від сплеску гормонів росте безконтрольно.

* * *

Путін дивиться на свій високий рейтинг і каже пошепки: "Слава Украине".

* * *

Як виявилося, "братську дружбу" необхідно зміцнювати...10-метровим парканом, протитанковим ровом і мінними полями вздовж усього кордону.

* * *

Колись сором прикривали фіговим листком, а в Росії стали користуватися лавровим.

* * *

Не враховуючи лінію фронту, нічого не розділяє два братніх народи.

* * *

Україна – це така країна, в якій у Львові приймають російських біженців, які тікають із Криму, де Росія захищає їх від львівських бандерівців.

* * *

Перед боєм приходить у роту замполіт і урочисто оголошує:

– Воїни! Зараз почнеться битва: армія проти армії, солдат проти солдата!

Єврей:

– Товариш капітан, ви, бува, не можете показати мені мого солдата? Може, я з ним домовлюсь подоброму?

* * *

– В таборі – 70 чоловік і 2 палатки. Як всіх покласти спати?

– Стоячи?

– Ні. Старшина знайшов геніальний вихід. Збільшити наряд!

– ?!

– Половина в наряді, половина спить. Всі щасливі. По черзі всім є місце.

* * *

Проводить старий бандерівець онука в зону АТО й каже:

– За кожного "двохсотого" сепаратиста на твій рахунок буду класти 10 000 гривень!

Минає тиждень.

– Ну, як справи? – питає дід онука. – Є вже "двохсотий"?

– Ні діду, поки ще тільки 187!

* * *

До воріт раю підходить натовп молодих хлопців. Виходить апостол Петро.

– Хто ви такі? – запитує.

– Ми – солдати російської армії, загинули, захищаючи «Новоросію» на Донбасі від укробандерівців і фашистів, – відповідають новоприбулі.

– Забирайтеся в пекло, брехуни, – гнівно відповідає апостол. – Я дивився "Lifenews" і "Russiatoday". Немає російських військ на Донбасі.

* * *

А все-таки зовсім по-новому зажив Донецьк за нових "господарів":

– пробок на дорогах немає;

– законів немає, так що злочинності – теж немає;

– наркоманів і алкашів немає. Вони стоять на спеціально позначених блокпостах;

– економія води, газу і електрики – рекордна;

– навіть діти від школи відпочивають!

Сторінку підготувала Ярослава Зоріна.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця, вул. Стрілецька, 105
тел: 067-587-02-96,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса: krula_ukr@i.ua

Головний редактор **М. ПОПЛАВСЬКИЙ**
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олехнович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 8495 Зам. № 162212.
Перший редактор Сергій Свенцицький

ФОТОПРОЕКТ "ЯКБИ НЕ ВІЙНА"

"Пума" – Інна Грищенко, ДУК ПС

"В селі у бабусі мене називали Шкодою", – починає розповідь про себе Інна, і тут же пригадує купу історій з дитинства: про похід до зоопарку; про те, як впала в рівчак, коли гарна сукня, волосся й стрічки залипли смолою; як дядько прив'язував до груші за те, що нашкодила... світла і смішна дитина, яка вже в першому класі вирішила, що хоче працювати в міліції. От такі дитячі мрії!

Незалежна дівчинка, яка на все мала власну думку і яку важко було переконати в чому-небудь. З семирічного віку йшла до своєї мети і... дійшла: закінчила перший в Україні спеціалізований юридичний клас, де були викладачі з Академії МВС України, а потім юридичне училище. Стажування в дитячій кімнаті міліції, робота в Київському СІЗО інспектором, пізніше – у виправній колонії.

"Мрії збуваються! – каже про той час Інна. – Будувала сім'ю, виховувала доньку, дім, робота. Все тихо і чинно". Але та дитяча незалежність і принциповість залишилася – на роботі ніколи не входила в жодну "групу", завжди була сама по собі. В січні 2014 пішла в запас.

Потім стався Майдан. Деякий час події, що відбувалися там, проходили повз. Через зайнятість на роботі в Київ вдавалося вириватися час від часу. Збирала хліб, ковбасу, чай – що могла – й відносила в найближчу палатку. Тоді ж зустріла свого майбутнього чоловіка. "Там, на Майдані. Ми часто сперечалися про події, що відбувались у Києві. Але були одностайними в тому, що гряде війна", – ділиться спогадами дівчина.

Так і сталося: Майдан, Крим, Донбас. Коли події на сході почали розгортатися з кожним днем все трагічніше, чоловік Інни потай від неї почав вибирати добровольчий батальйон. Те ж саме робила й Інна.

"Одного чудового дня чоловік заявив, що йде в ДУК ПС, а я зібралася в "Донбас". Скандал був гучний" – посміхається Інна. Аргументи чоловіка, що "вже наносилася форми і місце жінки вдома" ніяк не подіяли. Коли зрозумів, що переконати дружину не вийде, – покликав із собою в "Правий сектор", щоб "хоч якось була під наглядом". Знав, з ким одружився! Розумів, що Інна не витримає вдома.

Так почалась її війна: спочатку – психологічний відбір кандидатів в ДУК, паралельно возила волонтерську допомогу хлопцям – з рук в руки. Там і залишилась.

"Чому пішла на війну? Чоловік, звичайно... а якщо глобально: ну от сидите ви вдома, а до вас вдираються виродки з автоматами і диктують, як вам жити у власному домі. Обурило це мене! Не ми ці землі збирали докупи, не нам і віддавати". Коли в ДУК прийняли рішення створювати відділ контррозвідки, знання і досвід Інни стали в пригоді. Деякий час була керівником оперативного відділу ДУК КР ПС. Працювала з інформацією, здебільшого отриманою з "тієї" сторони фронту, аналітика, робота з "сепарами" в тилу. Відділ активно співпрацював з міліцією, СБУ і військовою розвідкою. Тут Інна, що на той момент для побратимів вже стала "Пумою", пригадала всіх своїх друзів і колег. І хоч як дивно було для неї – вони охоче допомагали. "Я була рада, що не помилилася в людях: мене оточували патріоти. В нас була перевага – ми не були скуті догмами армійських порядків, тому завдяки певному "креативу" всі наші люди після виконання важливих завдань, слава Богу, залишалися цілими", – розповідає про службу Інна.

Від Станиці Луганської до Широкиного, мабуть, в усіх населених пунктах працювала або була проїздом. Подробицями тих днів жінка ділиться неохоче: як би там не було – в армії чи добровольчому батальйоні, але вона пройшла крізь війну. Це мало свій вплив. Хоча сама Інна каже, що

війна її майже ніяк не змінила – вона й раніше мала жорсткий характер. Ну, хіба в деяких моментах стала більш жорсткою й ще більше безкомпромісною. Чому? Бо такі моменти вплинуть і на чоловіка, не говорячи про жінку, якою б вона сильною не була.

"Багато різного було... Запам'яталось, як везли повну машину БК, а за 150 метрів була позиція сепарів на висоті. Якби почали стріляти, то від нас би нічого не залишилось. Та й від того шматка дороги також..." Або ще спогад: "Їхали якось з Водяного на базу. Там дороги – максимум на півтори години, а ми примудрилися заблукати й не доїхали до Маріуполя кілометрів 30. Тоді місто й територія, якою їхали, були ще не наші. Дивом уникли обстрілу. Їдемо в машині на задньому сидінні: я, мій чоловік і "Марго" (Ірина Гаркавенко – ред.) між нами з гранатою в руці та "мухою" в ногах. І музика патріотична на всю округу. Розуміли, що ситуація в нас, м'яко кажучи, не найкраща, а нам було все одно – знали, що так просто не віддамо ні машину, ні життя..."

"Станиця Луганська, Тепле, Артемівськ, Старобільськ, Слов'янськ, Маріуполь, Чермалик, Лебединське, Широкине... Збір інформації, їжа військовим, зброя, БК добровольцям, обстріли, смерті, власне поранення.... Лікарня в Маріуполі, Дніпропетровську, опіковий та військовий шпиталь у Києві... Операції, гіпси, лікування, поїздки з "няшками" для хлопців, повернення у шпиталь... Слов'янськ, Артемівськ, Краматорськ – між операціями", – саме таку версію розказала б Інна, якби не наші питання. І більше ми не маємо права питати – занадто багато болю: і фізичного, і морального в цій неймовірній жінці!

Хоча були й приємні моменти: саме там, на сході, на свято Покрови, в День захисника України, вони обвінчались з чоловіком. Саме там зустріла величезну кількість "шалено класних людей". Саме там змогла побачити своє оточення справжнім – у стресовій ситуації. І вони виявилися щирими – завжди допомагали чим могли. А завдяки одному телефонному дзвінку змінилася думка про "донецьких": там є багато патріотів, котрі допомагали і фінансово, і спецзасобами, і головне, – інформацією.

Боротьба Інни ще не закінчилась. Зараз вона допомагає волонтерам в Київському військовому госпіталі та на залізничному вокзалі – чи не щоденно годує хлопців домашніми смаколиками. Бореться з державою, щоб визнали добровольців "не тільки воїнами, а й людьми", та мріє про те, щоб все швидше закінчилося. Тоді вона зможе відкрити ресторанчик і кожну суботу збирати своїх близьких людей на посиденьки й розмови "про життя". І чомусь ми більш ніж впевнені, що в цих історіях не буде смерті, тільки життя і пам'ять про тих, кого вже нема. Тільки світлі спогади і пам'ять...

Хай буде так! Вона на це заслуговує, бо "в пеклі вже побувала, тепер хочу побачити Рай".

Дівчина так описує враження від акції: "Як зважилася? Дівчата уламали. Вони місяць вбили, щоб мене розкрутити на історію. Після проекту для мене нічого не змінилося. Я і до нього була досить впевнена в собі жінка. А враження? Ну просто клас! Бо в одному місці зібралися ті, кого давно не бачила і кого люблю. Ну і нові знайомства з дівчатами..."7

Спільнота "Фотопроекти" у мережі "Facebook".

